ANUL I. No. 4. **12 pagini 2 Lei** **Sibiu, Duminecă 5 Ianuarie, 1941**

ÎNĂLȚAREA

Director: **Radu Dragnea**

Redacția și Administrația: Str. Avram Iancu 35
Telefoane: Direcțiunea 745; Redacția 746; Administrația 747
In București: Pasagiul Victoriei Scara B. etaj II. Tel. 3.3152

ABONAMENTE: Anual 500 Lei; Jumătate an 250 Lei; Trei luni 150 Lei; Autorități și instituțiuni 1000 Lei anual

Ireparabilul Ungurilor

Din partea Tisei până acolo unde ni se termină Statul deocamdată, ne vin mereu, fără întrerupere, știri grele ca plumbul peste fruntea noastră.

Se spune de unii că tăcem fiindcă nu ne interesează.

Aceștia nu știu ce înseamnă silențiul dramelor și nu știu puterea tăcerii interimare ardelene.

Alții ar vrea să ne folosim de aceleași mijloace ca ei. Să aducem în Europa legea talionului ca și cum n'ar fi destul ciardașul lor dureros de sălbatec, prelungit fără mila istoriei, care n'ar vrea să se oprească într'o viață primară.

Noi am avut întotdeauna o eleganță umană față de Unguri. Și mai ales după 1918, când puteam să fim **teribilii** răzvrătiți ai unui mileniu de suferințe și în deosebi a nedreptății.

Fără nici o exagerare purtarea noastră cu ei a fost ca o superbă magistratură a iertării. In 1918 am achitat pe Unguri!

Poate nici un popor n'ar fi făcut gestul acesta mai nobil decât toată aristocrația lor, dintr'o risipă de omenie ce ne caracterizează și din tr'o înțelegere obiectivă a rangului uman.

Iar ei, cu toate calitățile pe cari le recunoaștem, și în special cu toate defectele, de cari credem că s'a convins această prefață a Europei noi, au aruncat sudălmi, neîntrecute sudălmi, și au împrăștiat furie peste oamenii aceia, ziși Valahi în mânia lor de grofi sau grăjdari ai grofilor, peste oamenii aceia cari i-au iertat în 1918.

Există ceva parcă ireparabil în destinul nu tocmai senin al Ungurilor.

Ei nu pot ieși din viața lui Arpád oricâtă cultură și-ar aduna. Și asta e groaznic. Mai ales că ei au primit prin primul lor rege un titlu apostolic. O misiune creștină în cadență barbară... E puțină durere în acest contrast, în aceste două conținuturi cari se distrug una pe alta.

Și mai e ceva. Tot ireparabil. Ungurii trăesc în Ardeal prin **fals istoric**. Ori asta îi exasperează... Interesant ei ne urăsc pe noi chiar și atunci când ne stăpânesc. E ciudată această temere. Ei știu că vom privi odată pe față și răspicat frauda istorică, o fraudă milenară cu o scurtă întrerupere.

Altfel Ungurii sunt oameni frumoși, uneori cu o deosebită cultură, dar cu disperare barbară mai înăuntru... Deși, după câte știm nici Petofi Sándor, nici măcar Kosuth sau Prohászka n'au fost Unguri, ca să nu mai amintim de marele rege Matia Corvinul de Huniade sau alții. Dar asta nici nu ne interesează.

Noi am cere să nu-și trădeze exasperarea și noblețea prin acte ca cele ce au fost anunțate în zilele aceste în ziare, ca să nu ne mai îngrozim reamintind atrocitățile de mai înainte cu câteva săptămâni.

Adevărat că noi nu vom răspunde prin măsuri luate la fel contra particularilor Unguri din România.

In manualul nostru național — Cărticica șefului de cuib — există o lege. Legea onoarei... Ceeace fac ei cu Românii lipsiți de apărare, e o așa numită mișelie. Noi nu vom folosi mișelia. Dar vom ști folosi **drumul onoarei.** Și acum suntem în calmul ei... Că au aprins în minunatul parc etnografic Hoia ce îi supăra mai mult, poate ceva din satul lui Iancu, sau că se uită cu dispreț vulgar la Români ori continuă maltratările, toate acestea nu servesc un popor. Cum a spus un Moț, „pentru ei se preumblă Iancu prin munți“...

Noi avem o densitate sufletească pe care ei nu o pot nici evacua nici expulza.

Avem o armată și o legiune ca o sinteză.

Și un cod al onoarei, pe lângă cel mai frumos simț al justiției. Așa cum a argumentat Simion Bărnuțiu pe câmpia de lângă Târnave.

Noi îi mai spunem Ardealului un drum care merge spre râul acela plin de meandre triste ce izvorește din Maramureșul „infidelului notoriu“, Bogdan...

Și totuși ne cuprinde o durere umană pentru Unguri. Ei au venit zadarnic în Europa, fiindcă nu i-a părăsit Asia.

Și Anton Kádár din romanul lui Körmendi pleacă **desgustat** din Budapesta.

Numai cu muzica lor de țigani nu se vor putea justifica istoric.

Ne întristează soarta de câine a Românilor de acolo și protestul nostru major nu se va termina decât în libertatea Albei-Iulii, dar trece prin noi și o umană compătimire pentru un neam, care se sbuciumă zadarnic să facă istorie europeană cu mijloace pe cari le păstrează invariante din vremea când au trecut pe la Atelkuz spre câmpia Panoniei.

Înălțarea

Viteaz și mucenic

ION I. MOȚA

„Neamului acestuia nu i-a fost deajuns nici scrisul tău, nici suferințele tale la care a privit nepăsător timp de 14 ani.

„Acum ai vrut să-i faci dovada supremă: să-ți verși propriul sânge sângele tău slăbit de lovituri, de închisori și de prigoane, într'o țară în care tinerețea ta toată a avut parte numai de ele și în care ai fost tratat permanent ca turburător al ordinei publice și ca atentator la siguranța Statului român.

„Și l-ai dat. L-ai dat într'un chip [illegible]tor.

„Noi stăm în genunchi și-ți sărutăm fruntea ta de viteaz și de mucenic“.

31 Ianuarie 1937.

Corneliu Zelea Codreanu

Administrația și fondul moral al nației

Aseară am discutat cu un prieten foarte pregătit și, pe lângă asta, revoluționar radical, despre posibilitățile unei transformări fundamentale în toate sectoarele vieții românești. Și dacă vreți, concluzia lui era, că trebue neapărat să schimbăm tot sistemul nostru actual din administrație. Procedeul ar fi simplu. Să ardem, pur și simplu, toate arhivele instituțiilor. Și el justifica. Avem un sistem prea complicat. Ca să-mi aranjez treburile la un for oficial trebue să-mi fac un dosar de acte. Și ca să le scot trebue să merg la cel puțin tot atâtea instituții câte acte îmi trebue. Și poate la chiar mai multe. Trebue să fac o mulțime de cereri. Să dau față cu o mulțime de oameni. Să încurc o serie de funcționari. Să pierdem atâta energie absolut inutil. Și țara să plătească atâția oameni pentru luxul unei complicații. Eu mai cunosc țări în care lucrurile s'au simplificat până la limită. Și atunci mi-a povestit.

Am fost la Paris să-mi completez studiile. La Secretariatul facultății mi-au cerut numai două acte. Le-am depus, și după câteva zile mi-a sosit acasă un plic cu înștiințarea că sunt înscris și cu actele care le-am înaintat. Mi le-au trimis înapoi. Fiindcă erau ale mele, și ca atare trebuiau să fie la mine. Ca să mă mai pot servi de ele în orice moment. Și ca să nu fie dejaba în arhiva facultății.

Părerile prietenului meu sunt într'adevăr juste. Și chiar se pot completa. La noi nu poate orice om să intre în administrațiile instituțiilor. Ci trebue o pregătire specială și un curaj profesional. Nu există niciun țăran care să intre cu sentimentul poziției lui de cetățean într'o cancelarie de Notariat cercual. Acolo notarii sunt stăpâni și el are impresia că dacă cere un act de naștere și dacă i se dă, i s'a făcut o mare favoare. Cauza? Sistemul complicat a distrus conștiința posibilităților de executare imediată și conștiința drepturilor.

Acest sistem se simte și într'altă parte. In categoria inspectorilor. La noi, categoria de inspector este cea mai frecventă și mai fundamentală. In toate părțile ai de afacе cu ei. In toate birourile, în școli, în trenuri, tot la a treia gară, și chiar în organizațiile bisericești. Și lumea nu știe că acești inspectori sunt simptomul cel mai grav al lipsei de fond moral. Numirea lor și crearea funcției lor presupune ipoteza unor generale activități de fraudă. Deci trebue neapărat să scăpăm de ei și de tot sistemul acesta complicat. Dar nu prin arderea tuturor arhivelor, așa cum propune bunul meu prieten. Ci prin formarea unui fond moral național. Căci administrația e în funcție de asta. Altfel s'ar întâmpla cel mai groaznic lucru care se poate întâmpla într'o societate. Și asta trebue s'o evităm cu orice preț.

Axente Sever Popovici

GÂNDURI ŞI FAPTE CULTURALE

SFINŢENIE ŞI EROISM

– Rânduri pentru legionari în timpul prigoanei –

de RADU DRAGNEA

In revista Ideea Românească *din 7 Aprilie 1939 s'a publicat acest articol scris cu gândul la legionari.*

Sub „un urmaş al lui Maiorescu" se sub înţelege Nae Ionescu, al cărui nume nu se putea tipări, ca al d-lui Lucian Blaga.

Peste peisagiul vieţei noastre publice s'a aşternut în ultimul timp mult tragic.

Societatea românească s'a resimţit de sguduirea unei prefaceri lăuntrice pe care nici măcar nu o bănuiam în anii de după răsboiu, când putea foarte bine şi nestânjenit de nimeni să fiinţeze în voe tânărul flecar, juisor de deliciile vieţei, cugetătorul care cu cinism se mărturisea sceptic în toate şi politicianul, secondat de gazetarul tăiat după chipul şi asemănarea sa, care-şi lua el însuşi în râs rostul căruia i se dedicase.

Intâmplările din urmă au dat la fund toate aceste apariţii fără sens serios şi plămădite din amestecul grotesc al unei moşteniri levantine, cu tot ce svârlă până la noi decrepitudinea civilizaţiei occidentale.

Astăzi se glumeşte mai puţin pe seama politicei, şi bătrânii cabotini ai cluburilor de partid şi ai parlamentelor de odinioară au învăţat, măcar acum în pragul apusului lor, că politica nu e un joc de umplut vremea, în lipsă de alte ocupaţii.

De sub ruinile lumii vechi care se nărue zilnic văzând cu ochii îşi desemnează în zare chipul un om care nu seamănă cu predecesorii săi, fie că aceştia purtau în cultură titluri ca sămănătorişti, poporanişti sau junimişti, fie că în politică îşi ziceau liberali, ţărănişti sau democraţi pur şi simplu.

Hotarul care desparte cele două lumi e că cea veche nu credea ca cea nouă în sfinţenie şi eroism.

Cine ar fi îndrăsnit să proclame aceste valori spirituale în fostele partide burgheze sau în grupările literare de pe vremuri? Şi nici că era cu putinţă de îndată ce lipsea omul care să le întrupeze aidoma. Literatură în jurul lor, da, găsiţi cu duiumul'atât în ziarele de partid cât şi în reviste, dar nici-o hotărâre voluntară de a trăi în faptă eroic şi de a năzui înspre desăvârşirea sfinţeniei.

Vrednică de a ilustra orientarea intelectuală şi morală a înaintaşilor de care vorbim, rămâne zeflemeaua lui Paul Zarifopol, întâiul conducător al *Revistei fundaţiilor regale*, la adresa „lucrurilor sfinte", în care el, rămăşiţă a veacului trecut, declara sus şi tare, destul de plictisit, că nu crede. Iar acest Zarifopol, care întrunise pe seama sa chintezenţa junimistă, poporanistă şi socialistă ieşană, a umplut, ani de zile, nu numai coloanele *Revistei fundaţiilor regale*, dar şi pe cele ale atâtor ziare, în frunte cu „Adevărul" şi „Dimineaţa". Deasemeni isgonea împreună cu cei de o seamă cu el orice urmă de tragism din lăuntrul cetăţii noastre, ca fiind acesta o poză literară căutată în cărţi, o crispare destul de supărătoare pentru un ochiu estet.

Ce grea şi spinoasă a trebuit să fie pentru tinerime calea pe care şi-a croit-o singură printre asemenea împrejurări şi înşi ostili oricărei ieşiri din tiparele lor comode de viaţă în huzur.

La începutul acestui leat nou pe care-l trăim acum în familii, între prieteni, între cunoscuţi şi necunoscuţi, stă renaşterea religioasă, săvârşită pe temeiurile tradiţiei noastre ortodoxe creştine, pe care au deslănţuit-o câţiva scriitori, fără de sprijin oficial nici din partea bisericei, şi nici a autorităţii mirene. Cu toate atacurile generaţiei vechi literare împotriva mişcării ortodoxe, ea şi-a atins ţinta din clipa în care a devenit un fenomen social, depăşind câmpul restrâns al scrisului dela ziare şi reviste, de unde a pornit, şi coprinzând cercuri cât mai largi în rândurile tinerimii studioase. O revoluţie sufletească s'a petrecut astfel pe măsură ce conştiinţa religioasă s'a coborât în straturile cât mai adânci ale societăţii.

Publicul, care a urmărit ca simplu spectator curentul de înoire spirituală, nu şi-a dat seama, la început, de ce este vorta, că nu e, cum ştia el din epocile culturale precedente, o experienţă numai literară, urmărind intelectualizarea ca la junimişti, ori naţionalizarea formelor ca la sămănătorişti, ci că e vorba de cucerirea unui sens sufletesc lăuntric, care să fie unitar şi identic cu sine însuşi în toate manifestările unui om. Şi astfel s'a regăsit îndreptarul vechei culturi religioase româneşti, pierdut de-alungul veacului al XIX-lea pe măsură ce representanţii acestuia la noi i-au dat direcţia discriminatorie apuseană care a lăsat desbinate facultăţile sufleteşti una faţă de alta.

In adevăr, de unde junimiştii prin glasul pontific al lui Maiorescu au disociat acele facultăţi, potrivit tipicului lor criticist kantian atomisant, — acum un urmaş al său în ştiinţa logicei s'a întors împreună cu Lucian Blaga, la filosofia patristică, restaurând, odată cu aceasta, însăşi personalitatea omenească în deplinătatea ei. Astfel s'au întrunit forţele acesteia laolaltă, încetând ca cele contemplative să stea răsleţite de cele contemplative practice. Drumul la sfinţenie şi eroism s'a deschis prin această întoarcere a omului la unitatea lui spirituală primordială, care a fost caşi nulificată câtă vreme a predominat în cultură fragmentarea, compartimentarea junimistă sub titlul de a distinge valorile etice de cele estetice. Sub imperiul fărâmiţării, pulverizării fiinţei celei unitare nici că se poate concepe omul religios, sguduit de sensul metafizic al existenţei sale totale. Excluderea sfinţeniei dela şedinţele Junimii din Iaşi şi din preocupările post-junimiştilor de până azi e o consecinţă logică a concepţiei lor, care-şi interzicea sistematic viziunea cosmică integrală.

Faţă de eroism însă nu se poate zice că generaţiile trecute au fost oarbe şi surde. Dar şi în această privinţă ochiul lor n'a scurtat lucrurile până la fund ca generaţia de acum. Ele n'au mers până la capăt. Eroismul lor, a fost fără prototipul sanctificat. De unde şi naţionalismul lor literar şi burghez.

Erou pentru eroism, e un non sens şi un caraghioslâc, care caricaturizează tragicul. Trebue ca gestul eroic să fie făcut pentru altceva decât, gratuit, pentru sine însuşi.

E ceeace a presimţit, dacă nu şi-a formulat clar în minte, tinerimea care s'a supus mai întâi învăţămintelor care se desprind depe cruce. Ea a luat calea înconjurului pela Mân-tuitorul neamului omenesc. Jertfa care s'a pus ea s'o aducă a fost pen-naţie şi credinţa, căci numai te fereşti de ispita în care cade per-sonagiul lui André Gide, care arun-din tren un călător, numai ca să va-cum se întâmplă şi una ca asta, mitând, dar, crimă pentru crimă.

Tot mai limpede s'a impus că din cum eroismul are nevoe de interm-diul patriei, sfinţenia are nevoe intermediarul dumnezeiesc al Fiu-omului. Cu toate că vechea noas-cultură s'a desvoltat organic, veac de-a-rândul, după aceste princ-implicate, dela sine înţelese, unii c-turari, care rupseseră legăturile tradiţia ei, au *ajuns* să admită co-cepţia păgână şi pe cea iudaică, ace-*fără de intermediar*.

Singur Eminescu, tot Eminescu, deosebit de ei toţi, arătând cum şi trebue văzute lucrurile în firea substanţială.

Câte nu s'au spus despre mare-poet: că a fost budist, kantian, sto-cian, şi multe altele. Dar când s'a p-să gândească asupra adevărurilor fu-damentale, Eminescu a judecat în-preună cu neamul său aşa după cu-urmează: „E uşoară credinţa că p-precepte teoretice de morală, p-ştiinţă oarecum, omul se poate fa-mai bun. *Omul trebue să aibe înd-tea la un om ca tip de perfecţi-* după care să-şi modeleze caract-şi faptele. Precum arta modernă datoreşte naşterea modelelor an-astfel *creşterea lumii noui se d-reşte prototipului omului moral, în Christos*". Nimic mai la antipozii m-ralei laice, fie stoică sau kantiană, această apologie creştină, care p-tru desăvârşirea cuiva prescrie p-totipul sacral, iar spre a o reali-mijlocirea, nicidecum puntea du-toare la scop direct şi fără încon-

România, ţara sfinţeniei, n'a sfinţi naţionali ca ţările catolice ca-totuşi, se socotesc ar fi puse în u-versal. Ea are doar mucenici şi m-tiri ai naţiunii. A scoate din acea-să concluzia că poporul român nu nici măcar creştin, necum ortodo-cum face deseori Arghezi, e a tr-cu vederea şi interzicerea biseric-ortodoxe de a canoniza, caşi conce-ţia ei cosmică, alta decât cea istori-a confesiunilor occidentale. Inlă-trul bisericilor şi culturilor coresp-zătoare ale acestor confesiuni cre-nismul s'a redus treptat, încep-încă din evul de mijloc, la istori-tate, la secularitate şi tipic este, această privinţă călugărul de a-Ioachimde Flor, după care urma se realizeze pe pământ, aşa dar veac şi nu în ceruri, împărăţia s-cesivă a Sfintei Treimi, a Tatălui, Fiului şi a Sfântului Duh. Viziu-măreaţă pentru filosofia istoriei, d-retezată dela cuprinderea întreg-cosmos.

In biserica şi cultura noastră or-doxe nu s'a stins niciodată credi-că lumea de-aici cu lumea de dinc-alcătuesc la un loc un singur unive-o obşte, o comuniune a îngerilor, sfinţilor, a celor răposaţi, caşi a ce-vii. Incât purtătorii de cuvânt ai g-neraţiei actuale nu s'au sfiit să m-turisească pe faţă prezenţa real-morţilor printre noi cei în viaţă.

Şi atunci, mucenicia sau eroism-chiar cucerind toate atributele sacr-le, rămâne aici în istorie, pe câ-sfinţenia, trecând mai departe, sc-puterii noastre de a o stabili din c-în caz şi pe cap de om, fiind o v-nică aspiraţie de dincoace dinco-— o nădejde.

Radu Dragnea

BLOC

ERNEST BERNEA: Paşi în singurătate. Poeme în proză. Rânduiala.

Fără îndoială că trăim un moment mai mult epic. Şi poate stilul acestor vremuri ar trebui să fie în deosebi al Iliadei, nu cursivul feeric al lui Alain Fournier din Le Grand Maulnes. Şi totuşi, peste spusele noastre de prea multă piatră cade ca o rouă de dimineaţă pură lirica marilor discreţiuni ale sufletului, tainele şoptite, cuvintele cari lunecă senin doar cu puţine penumbre de materie. Poemele d-lui Ernest Bernea ne-a deslipit măcar pentru o clipă de luptele epice şi ne-a lăsat să mergem prin singurătate, încet, să nu ne audă lumea, încet cu sufletul.

Poate nici d-l Ernest Bernea nu le va fi scris tocmai în vremea aceasta de revoluţie gravă sau sunt aduceri aminte dintr'o tinereţe cu multă melancolie şi aromă de mere.

Culeg, la întâmplare, câteva stele singure şi triste, din

PAŞI IN SINGURĂTATE:

„Cerul a tăcut de mult. Acum nu se mai aud nici oamenii. Ce linişte aleargă în jurul grădinii! Singurătatea îmi încolăceşte sufletul ca un şarpe.

Lumina s'a topit în noapte. Floarea depe masă nu-mi mai vorbeşte cu graiul său de parfum…

Afară plouă fără sens. Dumnezeu a desprins izvoarele cerului şi le-a uitat deschise…

Tare sunt singur şi adânc! Mă dor mădularele sufletului."

O sensibilitate duioasă, acoperită cu un văl de bunătate şi cu atâta decenţă în faţa cuvintelor.

D-l Ernest Bernea le-ar transfigura în îngeri toate cuvintele.

IMITATIO CHRISTI

In evul acela zis „întunecat", oamenii se aplecau mai mult asupra sufletului, se opreau în meditaţie. Atât de străin a rămas pentru un întreg secol dictoral înscris pe frontispiciul acelui ev: *ora et labora*.

Aşa erau scrise şi cărţile. In muncă inspirată şi îndelungată. Şi în rugăciune. Poate cea mai citită carte, deasă de învăţăminte şi scrisă într'un stil absolut clar şi lucid, căreia totuşi i s'a zis şi muzica ecclesiastică, a fost Imitaţia Christi a lui Toma din Kemplu.

Voiu lua câteva rânduri să se gândească la ele cei ce le vor citi:

„Oare nu sunt un fel de mercenari acei, cari nu caută altceva, decât numai mângâieri?

Oare nu dau dovadă că se iubesc mai mult pe sine, decât pe Isusacel, cari nu se gândesc la altceva, decât la câştigul şi la folosul lor?

Unde vei găsi un astfel de om, care să slujească lui Dumnezeu gratuit?"

Dar parcă nu te poţi să culegi câteva rânduri şi totuşi fiecare rând e suficient prin sine.

Intoarceri prin Ardeal

— Insemnările sbuciumărilor unui refugiat —

Am venit nu știu precis unde. Nici nu mă interesează. Ardealul e aici de greu peste sufletele noastre. Totul e prea nostalgic aici: Câmpiile întinse, satele lungi, drumurile fără capăt.

Am privit spre est, și el e mai trist decât altădată. Unde se îndepărtează toate de noi? Oamenii sunt fierari în regiunea aceasta; nu ne respectă decât tristețea, melancolia unei retrageri, a unui complice până-i Paradise: e singurul cuvânt care mă mai poate durea, care mă rupe, mă desface fără milă în bucăți.

Le văd din nou focurile din noaptea evacuării. Pe toată zona fortificată ardeau ca un fulger orizontal corpurile de gardă. Tot se putea arde. Ardealul pe rugul înserării își uita tristețea plecării... Și ca într'un cult păgân, în fața focurilor, compania noastră a îngenunchiat. Și s'a rugat teribil...

*

Într'o gară, lângă Cluj, am jurat credință noului Rege, [illegible] lui Rege Mihai... Eram fără țară, dar nu știu cum am putut ridica mâinile sus, cu toată oboseala lor ne-ndurată... Nu aveam țară, dar aveam Rege. Un Rege care intra în fiecare casă din Ardealul de lângă Tisa. El umplea Ardealul pe care noi îl părăseam...

*

Sunt refugiat. Mă îngrozește această nouă umilință. Nu sunt nici măcar învins în vreo luptă inegală. M'am întors înainte de a mă spăla cel puțin [illegible] care ne-a mâncat pâinea... Și câtă decență n'am pus în [illegible] noastră de a rămâne lipiți de Ardeal, cu mâinile prinse disperat de [illegible] ale cimitirelor, ale acelora cari n'au murit inutil.

Soldații îmi repetă în râsul lor [illegible] disprețuitor, în râsul acela de lacrimi amare, ordinul ce l-au primit, marele lor consemn, ce-l spuneam în fiecare zi: luptăm fără gând de retragere. Cât de sinistru vorbesc soldații, uneori, în umilința lor nevinovată...

*

Nu-mi iese din inimă cazematele lăsate spre vest. Prea mult suflet am împrăștiat în ele, prea multe nopți am stat de veghe, singur cu noaptea, și prea multe santinele și-au oprit privirile, ceasuri și zile, spre pusta Panoniei, acolo unde, în secolul XX-lea [illegible] o școală de teroriști...

De un an de zile ne aflăm cu gând, cu [illegible], cu totul pe câmpul acela de apărare, pe frontiera aceia, care nu avea voie să se mute oricum, după orice capriciu. Și parcă nu-mi dau seama că nu sunt acolo, așa de puțin a venit din mine pe aici pe unde ne poartă comandamentul. Mă simt acolo, de rond, pe granița de vest, printre cazemate ori în camera aceia mică cu Biblia și cu Eminescu pe o masă făcută de soldații mei, cu Sf. Augustin deasupra căpătâiului și cu privirile înflorate, fără somn, ale lui Avram Iancu, îndreptate spre mine ori unde aș merge, ori unde m'aș ascunde... În istorie nu te mai poți ascunde de Avram Iancu...

*

Era o vreme când ne țineam sufletul strâns pe hărți etnografice. Uneori parcă ne invidiam [illegible] ca să cedăm cu schimb de populație vreo 10 km, dealungul graniței. Atunci Căpitanul Tripșa privea melancolic pe urmele [illegible] de pe hărți ale creionului, care îndrăznea să îndepărteze de noi acel cât de puțin pământ, plângea singur ca să vadă soldații cari nu aveau hărți. Iar noi ștergeam tristele urme ale creionului și ne duceam rușinați să căutăm privirile soldaților cu cari a vorbit Căpitanul Tripșa. Căci el era Ardealul, nu noi cari ne-am aplecat deasupra hărților...

*

Nu știu cine a suferit mai mult nevinovat decât Ardealul. A suferit din cauza împrejurărilor... Atât de mult a suferit încât și-ar inventa împrejurări dacă nu le-ar avea cu atâta nemiloasă revărsare. Și le-ar inventa cu acel hidalgo al lui Cervantes, care se luptă cu morile de vânt, care ține la lupta în sine, la puritatea luptei. Ardealul e un comentariu istoric al durerii fără păcat. Suferința se adoră pe sine prin Ardeal.

Nicăieri în istorie nu vei găsi un comandant care se predă nebuniei, care cinste gustul suferinții până la nebunie. Avram Iancu singur ar putea justifica istoric tot Ardealul.

*

Eu sunt supărat pe Ardeleni, sunt supărat pe mine. N'am înțeles cu tot fanatismul misionar că orice întârziere de a ne recunoaște rangul istoric e fatală pentru țara aceasta.

Atunci când totul era de partea noastră noi ne-am predat, oricât de elegant, unei politici minore, ca într'o [illegible] a Fanarului.

Ardeleanul și-a predat toga virilis. Majoratul său istoric. E poate cea mai teribilă dramă istorică a vreunui popor care luptă o mie de ani ca să renunțe în câtva timp la o arhitectură națională din marmoră vergură.

Privesc în sus, spre Crișuri și Someș și văd pe Ardeleni fără toga virilis...

Iar undeva, ascuns de durere și rușine în vreun colț al casei, poate și [illegible], câte un intelectual „vechiu" al Ardealului, își întărește sufletul citind De Bello Gallico... Crezând că virtuțile romane au rămas esențial în Ardeleni...

CORIOLAN GHEȚIE

Stăpânirea furtunii

„Legiunea a ieșit pe poziție. Ridicându-și umerii săi lați și pieptul gata de moarte în pragul deșertului roșu și totodată în inima stăpânirii vițelului de aur al finanței internaționale care, cu politicianii partidelor vechi, sugrumă pe muncitorul și cărturarul român, — această Legiune va ținti și stăpâni cu fierul său, atât furtuna roșie cât și poftele nesătule ale politicianilor și ale bancherilor jidani, aducând o viață nouă, zori noui de lumină pe întinsul deznădejdii de astăzi.

Prin Dreptatea, pedeapsa și avântul care îi stau la temelie."

1932 Ion I. MOȚA

Ungurii și lipsa de cuviință pentru adevăr

Ungurii au, fără îndoială, o remarcabilă autenticitate națională. Dovada cea mai clară stă în faptul, că ei sunt aci în mijlocul Europei aproximativ de o mie de ani și totuși sunt, din toate punctele de vedere, o insulă. Chiar ei, care fac atâta caz de civilizație, de fond european și de avangardă culturală. Ei nu s'au putut adapta la nici o metodă și la nici o manieră contemporană politică. Urmăriți toată propaganda și argumentele lor asupra Ardealului. Ei fac numai caz de drepturi istorice atunci când toată lumea lucrează cu criteriile etnografice și geo-politice. Sau, și mai grav, fac caz de civilizație și de nație aleasă atunci când toată lumea vorbește și operează după criteriul spațiului vital. Și deaceea niciodată n'au dreptate. Căci se întâmplă uneori că de câte ori urlă atâta referitor la întâietatea lor aici în Ardeal se mai găsește unul chiar dintre ei care recunoaște lucrurile. Astfel, Antonius Bonfinius, secretarul regelui Matei Corvin, afirmă dela în secolul al XV-lea, că „românii ardeleni sunt descendenți direcți ai legionarilor și coloniștilor romani, fapt dovedit și cu limba lor care seamănă așa de mult cu limba italiană". Și tot acest adevăr îl afirmă mai pe urmă, istoricul [illegible] Huszti András, care în opera lui „O, és Uj Dacia, Erdélynek régi és mostani állapotjáról való Historia", editată la Viena în 1791, are textul: „Acea veche limbă romană pe care noi o numim limba latină, este limba unei națiuni de care nici o limbă nu stă așa de aproape ca limba valahă. Care e dovada sigură și infailibilă că valahii din Ardeal sunt rămășițele vechilor coloniști romani, despre care notăm pe scurt următoarele: Numele acestui popor în limba sa proprie este „Rumuny", adică „romani sau Romanie. Nu deaceea, că și cum ar fi fost mutați din orașul Roma aci ei, pentrucă au fost adunați din imperiul roman și de acolo au fost transportați dincolo în Dacia".

Astfel de mărturii istorice s'ar mai putea aduce, și chiar încă din unii istoriografi unguri, cum este bunăoară Hunfalvy Pál, Apponyi Albert și alții, dar nu asta ne interesează pe noi acum. Problema aceasta nici nu se mai pune. Căci ea a fost rezolvată de mult. Și acum au deslegat-o istoricii germani, și concluziile ne sunt integral favorabile. Dar am [illegible] asupra acestor date ca să arătăm că și dintre ei, cel puțin în frunte, au fost unii de bună credință și cu atâta fond moral ca să poată rezolva [illegible] o problemă istorică. Și poate că încercarea noastră mai are o intenție. Și anume: să pună în față adevărul așa cum îl recunoscut toți, și să atragă atenția tuturor asupra faptului că poporul și nobilii maghiari trec peste el, cum dealtfel și trec peste orice. Că adică este [illegible] mentalitate, prea puțin serioasă, prea puțină sensibilitate față de adevăr.

A.

Funcționarii și Mișcarea Legionară

Dacă sub raport politic internațional asistăm, azi, la evenimente într'adevăr mari, care vor însemna noui capitole de istorie, nu este mai puțin adevărat că România, sub raport intern, înregistrează o nouă eră, o epocă mântuitoare, în care totul se va orândui sub semnul unei zidiri noui.

In ultimii ani, cu toate umilințele, schingiuirile și jertfele, ideia națională era în marș și părea o poruncă fatală a vremurilor noastre. Era o unanimă resurecție, un uragan moral, o protestare a țărănii, care nu se voiau afirmate numai în țara reală, ci și în țara legală. Era duhul legionar spiritul de jertfă care uimea și înspăimânta puterile răului.

In rândurile tinerilor funcționari publici, îngrădiți în legi aspre, se simțea totuși, se trăia în adâncurile de simțire întreaga dramă a românismului. Ei simțeau că nația nu se poate mulțumi cu recitativul plângător de altădată. Ei erau convinși tot mai mult de adevărul, că în vremuri grele, la răspântiile istoriei, tinerii fac istorie. Știau că Avram Iancu la 24 de ani și Nicolae Bălcescu la 25 de ani, au intrat în istorie. Și istoria nu este o carte de rând, mai ales atunci când ea se scrie cu sânge.

Trebuia să se elimine din convingerea democraților de toate vârstele, neadevărul, că din rândurile tineretului se pot numai improviza îndrumători, că aceștia sunt doar răzvrătiții dărâmători ai trecutului. Trebuiau să fie recunoscute unanim resursele de energie creatoare ale tineretului.

Mersul jertfelnic al tineretului legionar a făcut tacit, în rândurile funcționarilor corecți, o operă de pedagogie. In mijlocul funcționărimii năștea un sentiment unanim de protestare și blestem împotriva semănătorilor de corupție și a jefuitorilor banului public, sau a seminițiilor parazitare. Funcționarii erau convinși că sunt un aparat de Stat umilit și forțat să înghită tot ceeace li se spune, de: bun, constructiv și patriotic.

Erau batjocoriți cu un salariu de mizerie și pentru a-și satisface exigențele de oameni cu carte, erau obligați să muncească în afară de orele de birou, sau să trăiască o viață aspră, îndurând lipsuri.

Funcționarii n'aveau însă capacitatea de jertfă pentru a se răsvrăti și a se ralia — nu numai cu gândul — mișcării legionare, în care nu încetau să vadă triumful dreptății și eliberare de sub domnia unui Stat tiranic.

Mișcarea legionară, atât ca ideologie cât și disciplină, era singurul organism politic din țară, care încadra, ca fel de viață, pătura funcționărească a tineretului proaspăt ieșit din Universitate.

In această școală educativă, pătura funcționărească a găsit toate principiile îndrumătoare și făcătoare de viață; a găsit o mare înțelegere; a găsit dreptate; a găsit ocrotire. Și mai ales a găsit o reală răsplată a faptei.

(Continuare în pag. 6)

Sibiul şi Ţara Românească[1)]

de AL. DIMA

Incă din primul capitol al lucrării noastre am amintit de strânsele legături ce au dăinuit totdeauna între Sibiu şi Tarar Românească. Am citat acolo vorba voevodului muntean care socotea că dacă ar pieri cea din urmă, s'ar prăbuşi şi Sibiul. O ilustraţie a acestei vechi şi drepte afirmaţii îşi propune a fi — în mare parte — rândurile ce urmează:

Situaţia geografică a cetăţii la marginea de sud a Ardealului la întretăierea drumurilor, dintre miază-noapte şi miază-zi, dintre apus şi răsărit, vecinătatea atât de apropiată a Ţării Româneşti, vâltoarea evenimentelor istorice cari au cuprins deopotrivă ţinuturile de dincolo şi de dincoace de munţi în cadrul aceluiaşi destin istoric, rudenia de sânge dintre populaţie de pe cele două cline ale Carpaţilor, au trebuit să ducă fatal la cele mai vii relaţii între cele două regiuni.

LEGATURI DE ORDIN POLITIC

Au fost desigur mai întâi însemnate legături de ordin politic cari au îmbrăcat cele mai felurite forme dela conflicte sângeroase şi până la dulci şi blânde învoeli, uneori făţarnice, de multe ori însă sincere. Printre cele dintâi să amintim ieşirea violentă a lui Vlad Ţepeş care pe la 1459 supărat foarte pe sibieni care găzduiau pe duşmanul său Vlad Călugărul, pătrunde în Ardeal pe la Turnu-Roşu, pradă ţinutul şi-şi aplică şi pe aci crudul obicei al tragerii în ţeapă. Cea mai de seamă năvală de oaste desfăşurând în preajma Sibiului o straşnică bătălie, rămâne însă cea a lui Mihai Viteazul pe care mai pe larg o povestim aci. Urmând unor înaintaşi ca Petru Rareş, Alexandru Lăpuşneanu, Mircea Ciobanul sau Petraşcu cel Bun, cari pătrunseră de mai multe ori în Ardeal, Mihai se hotărește să apuce acelaşi drum adunând de aceea oaste la 4/14 Oct. 1599 la Ploeşti. Prin Buzău spre secuime cu scopul de a o răscula porneşte el întâi, în timp ce o a doua parte a oastei — cea de ţară, din Oltenia — în frunte cu Buzeştii şi Udrea, trece prin pasul Turnului-Roşu, întâlnindu-se cu Mihai, care venea dela Başov, în faţa Sibiului. Cardinalul Andrei Bathory tăbărîse deasemeni cu armatele sale în acelaşi loc, chiar în ziua sosirii voevodului Muntean. Intre cele două tabere în luptă, foarte nesigură era atitudinea saşilor O solie trimise Mihai dela ei din care înţelegea că se aflau la mare şi neplăcută strâmtoare. Solilor le răspunse voevodul zeflemisitor şi neîncrezător: „Văd că voi vă temeţi şi de mine şi de principele vostru, desigur nu fără pricini. Mă mulţumesc cu făgăduielile voastre măcar să fiţi statornici".[1] Grija Saşilor creştea însă şi dintr'un alt motiv. Mihai şi boerii săi îşi adusese cu ei soţiile şi copii, semn rău pentru localnici care credeau că Muntenii se vor aşeza pentru vecie în Ardeal. La 17/27 Octomvrie voevodul sosi — cum spuneam — în faţa Sibiului întâmpinat fiind de oastea lui Bathory. O încercare de împăciuire a nunţiului papal Malaspina care veni în tabăra lui Mihai ca să-l convingă să facă drum întors, nu izbuti în urma explicaţiei domnului Muntean care susţinea că Andrei Bathory e înţeles cu Turcii şi lucrează împotriva împăratului. La 18/28 Octomvrie trebui dar să izbucnească neapărat bătălia dela Şelimbăr. Oastea lui Mihai alcătuită de vreo 20.000 oameni, munteni dar şi mercenari unguri şi cazaci, ba chiar secui răsculaţi era mult mai numeroasă ca acea a cardinalului care în grabă abia putuse strânge vreo 9000 de oameni şi nobilimea ardeleană. Ocupând Şelimbărul şi înălţimea numită Movila Turcilor, Mihai îşi aşeză oastea pe două linii prima având la stânga pe Baba Novac cu haiducii lui balcanici, la mijloc pe Maco cu călăreţii unguri şi cazaci, la dreapta pe Aga Leca cu sârbi şi moldoveni, cea de a doua linie cu

[1] Din monografia *Sibiului* sub tipar la Fundaţia Regală pentru lit. şi artă.

Mihai în frunte, cu oşti de ţară, boieri şi secui. Bathory îşi rânduise oastea pe trei rânduri între Sibiu şi râul Cibin şi o pusese sub porunca nobilului ardelean Gaspar Cornis. La 9 dimineaţa începu învălmăşala şi până la 4 după amiazi nimic limpede nu se putea distinge, Baba Novac atacă cel dintâi, respinse pe ardeleni, dar contra atacul lor îl înfrânse. Un al doilea asalt al românilor fu deasemeni respins şi bătălia păru chiar pierdută pentru Mihai dacă nu intervenea — după obiceiul său — singur, năvălind cu boierii şi curtea sa, îndrăzneţ şi fulgerător. Rândurile lui Bathory se clătinară atunci îndată, căpitanul oastei duşmane fu prins, iar comandantul aripei drepte ucis. Cardinalul care aştepta rezultatul luptei dincolo de Cibin, o rupse de fugă spre Carpaţii Moldovei fiind apoi — după cum se ştie — omorît de urmăritorii secui. O troiţă se înalţă astăzi evlavios pe movila în care zac trupurile ostaşilor lui Mihai, vorbind viitorimii de prima mare izbândă a românilor de dincolo de munţi. Ecoul bătăliei dela Şelimbăr se dovedi puternic. Ţăranii satelor româneşti se rescülară încurajaţi de izbândă, dar Mihai însuşi îi potoli ceea ce îl îndepărtă din inima lor. Cârmuirea ardeleană a voevodului dură 11 luni în care timp relaţiile lui cu sibienii nu fură prea cordiale. 10.000 de florini împrumută el dela Saşi constituind însă un fel de impozit deghizat. Oraşul îndrăzni chiar a i se opune odată refuzându-i o patentă ca fiind contrară privilegiilor cetăţii,[1] ceea ce îl supără tare pe domnitor. Când apoi avea să trateze cu Basta care-i cerea familia zălog, nu voi în ruptul capului s'o dea pe mâna saşilor unde urma să fie închisă.

Bătălia dela Şelimbăr nu atinge însă în fond în afara situării ei spaţiale în preajma Sibiului, problema relaţiilor oraşului cu Ţara Românească. Acestea au fost de cele mai multe ori de bună vecinătate şi prietenie, aşa cum arată mulţimea scrisorilor domnilor şi boierilor care începeau deobiceiu cu următoarea formulă: „Din mila lui Dumnezeu, io Radul Voevod şi Domn, scrie Domnia Mea multă sănătate bunilor noştri prieteni şi cinstiţi vecini, burgăr-meşterului şi celor 12 pârgari din Sibiu" (1497/98), în care răsuna nu numai o firească politeţă, ci de multe ori şi sinceră dorinţă a unor paşnice legături. Câte un voevod ca Vlad Călugărul scria chiar pe faţă „că am multă dorinţă să trăiesc cu Domnia Voastră cum am trăit şi până acum şi mi-e voia chiar mai bine să ne avem" dar alteori se produceau şi grele ameninţări ca cea a lui Moise Vodă dela 1529 care-i anunţa pe sibieni că va năvăli curând peste ei, dacă nu-l vor asculta.

Mijlocirea între domnii români şi principii Ardealului

Saşii sibieni mai jucau apoi rolul de mijlocitori între domnii români şi principii Ardealului. Radu al III-lea cel Frumos trimite astfel pe omul său Mihai la sibieni ca să-l conducă până la voevodul Ardealului cu care urma să încheie un tratat de alianţă împotriva lui Ştefan cel Mare (1469). Deasemeni Basarab al III-lea cel Tânăr şi Vlad Călugărul în aceeaşi epocă. Cea mai de seamă misiune pe care o îndeplineau muntenii era însă o altă. Ei comunicau saşilor sibieni ştiri despre mişcarea Osmanlâilor, prevenindu-i să-şi ia din vreme măsuri de apărare. Veştile se trimiteau fie prin soli ai saşilor-români din satele din jurul Sibiului — fie prin oameni de ai Domnitorilor. Ele fură foarte dese în sec. XV. şi XVI-lea când pericolul turcesc ameninţa mai greu. Mircea — fiul lui Mihnea Vodă — făcea legătură cu Sibiul printr'un Popă Bratu, dar în aceeaşi vreme era foarte preţuit pentru credinţa şi îndemânarea sa cneazul Dumitru despre care Banul Barbu din Craiova scria către sibieni pe la 1504: „pe un asemenea om trebue să-l hrăniţi Domnia Voastră, căci poartă bine vorbele şi ale voastre, şi ale noastre. Şi mulţi oameni mi-aţi trimis Domnia Voastră, dar un om mai bun decât Dumitru nu mi-aţi trimis". Şi Basarab al III-lea cel Tânăr, Radu cel Frumos şi Mihnea Vodă, Radu IV-lea de Afumaţi şi Vlad al V-lea, Radu Paisie care vesteşte că s'au ridicat Turcii: „aşa dar trebue şi noi creştinii să ne unim cu toţii într'un gând şi o credinţă" (1536), Mircea Ciobanul, trimite neîntrerupt ştiri sibienilor. Oamenii de legătură se numesc pe lângă cei pomeniţi: Manea (1507), Iosif de Argeş (1521), Ivan (1546), Negoiţă Logofătul (1529), Jupan Stan (1530), Dragomir (1545), Oprea Logofătul (1542), Stanciu Spătarul (1554) ş. a.

INVOIELI DELA DOMNII MUNTENI

Domnii sau boierii munteni fac apoi multe şi felurite învoieli cu sibienii. La 1467—70 astfel, Radu al III-lea cel frumos comunică saşilor că a luat măsuri să nu mai fie prădaţi oamenii lor care vin în Tara Românească, iar mai târziu Basarab al II-lea cel Bătrân încheie o învoială de acelaşi fel pe bază de reciprocitate. Sunt deasemeni numeroase intervenţiile domnilor pentru protegiurea supuşilor lor ajunşi în Sibiu ca neguţători. Pe la 1478 Basarab cel Tânăr intervine astfel ca să se facă dreptate negustorului Dumitru, Neagoe Basarab pentru alţii. Cel din urmă se şi supără odată căci „dacă faceţi astfel Domnia Voastră bine să ştiţi că Domnia Mea voiu prinde pe alţi oameni ai Domnie Voastre încă mai buni decât omul Domniei mele" — scrie el, ameninţând să lichideze pe cale de represalii un incident. Neînţelegerile ca şi învoielile erau însă tot atât de fireşti căci doar fiinţe omeneşti se găseau şi unii şi alţii.

[1] P. P. Panaitescu: Mihai Viteazul în Ardeal, 1936, pag. 157.

Grăitoare pentru bunele raporturi de vecinătate se dovedesc însă darurile ce sibienii schimbau cu domnii Tării Româneşti. Iată de pildă pe la 1525 pe Radu Vodă că trimite un dar bulgăr-meşterului din Sibiu, în timp ce Mircea Ciobanul primeşte din partea oraşului la 1551: o cupă de argint aurit, un coif aurit şi 2 scuturi deasemeni aurite. La cea de a doua nuntă a lui Petraşcu cel Bun, îi trimit saşii Sibiului postavuri şi căciuli, cuţite şi o sabie, ba şi boierii Moga şi Călugărul primesc (1554) 10 coţi de postav de Bergamo şi 4 linguri de argint. Radu dela Afumaţi care s'a însurat la Sibiu cu frumoasa fată a doamnei Despina Miliţa a primit ca dar de nuntă: un boloboc de vin, 20 de boi de tăiat, 8 căruţe de lemn. Când mai târziu, Domnia lui devine statornică, sibienii îi trimit din nou: o cupă de argint, un cal cu frâu frumos, 3 bucăţi de postav de Nürnberg, 18 coţi de „stamet" (tot un postav). Daruri mai primesc apoi Mircea Ciobanul pentru el şi cei 2 copii ai săi cărora li se trimit 2 pălării, şi aşa mai departe. La rându-le răspund şi Domnii la fel. Constantin Brâncoveanu însuşi dăruieşte generalului-comandant al Sibiului 4 buţi cu vin. In spatele acestor daruri nu trebue să vedem însă numai politeţă ca între vecini civilizaţi, ci şi interesele comerciale mai ales pe care cele două părţi voiau să le susţină prin crearea unei bune dispoziţii reciproce.

GAZDUIREA PRIBEGILOR

Un capitol de seamă al relaţiilor îl alcătuieşte apoi pribegia atâtor Domni şi Boieri români în Sibiu unde petreceau adesea luni întregi, ba chiar ani în aşteptarea schimbării regimului din Ţara Românească. Prin bună găzduire ce li se oferea pribegilor, Saşii îşi cimentau propriile lor interese de mai târziu pe cari Domnii recunoscători ajunşi la tron, aveau să le susţină. Dintre pribegii Sibiului mai cunoscută e figura lui Mihnea Vodă cel Rău pe care a popularizat-o în renumita sa nuvelă, Al. Odobescu. Legăturile lui Mihnea cu Saşii sibieni dăinuiau dinaintea pribegiei sale. Incă înainte de a fi domn, el trecuse prin Sibiu făcându-şi aci buni prieteni. La 1508 soţia lui primea din partea cetăţii ca dar un boloboc cu vin. O declaraţie explicită de amiciţie făcea el în acelaşi an. Judele Sibiului Petru Wolff însoţit de Petru Hoch îl vizita în Ţara Românească şi îi ducea în dar o cupă de 4 mărci şi 2 1/2 pisete greutate în preţ de 44 florini Legăturile comerciale nu lipseau deasemenea. Mihnea trimitea spre vânzare la Sibiu grâu şi porci. Când fu însfârşit gonit de pe Tron, el veni cu întreaga familie în cetate unde începu intervenţiile pe lângă Craiul Vladislav al ungurilor spre a-şi recăpăta Domnia. I se făgădui ajutor, dar fu obligat să devină papistaş şi să închine ţara ungurilor. El acceptă toate aceste condiţii şi Craiul scrise atunci sibienilor să-l ţină în mare cinste. In Piaţa Mare a oraşului magistratul citi „Cartea" Regelui. Botezat în catolicism cu mare pompă de sibieni, Mihnea fu privit ca cel mai de seamă personaj al cetăţii. Magistratul oraşului se interesa în fiecare zi de nevoile voevodului, iar nemeşii şi grofii îi alcătuiau curtea. Un trai domnesc într'adevăr duse voevodul în cetate, ba se găsi chiar un poet — Ioan Salius — care îi înălţă ode în versuri latineşti. Sibiul atrăsese însă şi pe duşmanii neîmpăcaţi ai lui Mihnea cari în casa lui Danciu Tepeluş împreună cu Radu Spătar de Albeşti şi sârbul Iacsici pregătiră o conspiraţie. La 12 Martie 1510 pe când Mihnea părăsea biserica însoţit fiind de Stoica şi Ioan Horváth de Vingart, îmbrăcat sărbătoreşte în blană de samur fără arme, un om sări din tufişul din preajmă şi-l izbi cu hangerul în coaste de-i ieşi prin spate, lovinduse de pietrele bolţii. Ucigaşul era Iacsici, care fugi îndată în turnul clopotniţei de unde strigă că el l-a omorît pe Mihnea. Ingroziţi de cele întâmplate, saşii îşi luară armele şi urmăriră pe ucigaş, măcelărind de-a-valma pe boierii conspiratori şi pe slugile lor. Cu pompă mare fu a doua zi îngropat Mihnea, iar lespedea lui se vede şi astăzi ca cea mai veche a ferului de lângă catedrala luterană. Soţia lui Mihnea va rămâne şi după moartea lui mai departe la Sibiu până ce Vlad al IV-lea cel Tânăr va scrie după ea (1511). Pribeagă a fost şi Doamna Despina pe undeva pe lângă oraş, căci va mulţumi printr'o epistolă sibienilor cari o vestiseră că fiul ei a ajuns Domn (1522). De pribegie se pregăteau în aceeaşi vreme şi Pârvu Craiovescu împreună cu o seamă de boieri temători de noul Domn al Ţării Româneşti, Vladislav. Unele scrisori aduc mulţumirile recunoscătoare ale celor ce fuseseră găzduiţi la Sibiu. Logofătul Salapi scria astfel pe la 1548: „iar eu fiul Domniei Tale nu voi uita până voi trăi pâinea şi sarea ce am mâncat-o din mânile Tale". Voevodeasa lui Petraşcu Vodă trecuse şi ea prin Sibiu. Din pricina acestor pribegii oraşul avea de multe ori neplăceri căci Domnii Ţării Româneşti le cereau trădătorii capul. Aşa s'a întâmplat cu Vlad al V-lea care ceru sibienilor să-l prindă pe Moise Vodă şi să-l ucidă (1530). Aceeaşi cerere o făcuse şi mai înainte Vlad Ţepeş împotriva pretendentului Vlad Călugărul care petrecea în Amlaş lângă Sibiu. Agitatele veacuri următoare numără şi alţi mulţi pribegi până în cel de al XIX-lea. Revoluţia lui Tudor gonise şi ea o seamă de greci şi boieri, iar cea dela 48 pe şi mai mulţi.

(Continuare în pagina 6)

Sibiul și Țara Românească

(Urmare din pagina 5)

In timpul celei din urmă Sibiul deveni centrul conducător al românilor ardeleni, dar și al revoluționarilor din Țara Românească refugiați aci, vânturând însă alte idealuri decât cele ale localnicilor. N. Bălcescu însuși se afla la Sibiu pe la începutul lui Noemvrie 1848 alături de foștii membri ai locotenenței domnești: Eliade și Generalul Tell. Și administratorul de Romanați B. Ariceseu se refugiase aci. Militând pentru o înțelegere a românilor ardeleni cu ungurii, emigranții nu erau bine priviți nici de stăpânirea austriacă nici de comitetul național al ardelenilor. Ceva mai târziu, la 1850, la 5 August sosi în Sibiu venind din Paris și I. C. Brătianu care-și desfășură de aci acțiunea revoluționară timp de 6 luni întreținând legături cu fruntașii mișcării ardelene, dar și cu cei de dincolo. Ca să nu fie ușor descoperit, avea două locuințe: Una în casele lui Grigore Maciei, cealaltă în cele ale doctorului Fribel. In cele din urmă era pe punctul de a fi prins și numai fiind prevenit, putu să fugă dela Curtea Mediașului unde se întâlnea cu amicii săi politici. O placă comemorativă sfințește astăzi locul întâmplării pe str. Mitropoliei exprimând mișcător omagiul tineretului ardelean — din a cărui inițiativă s'a așezat placa — pentru luptătorul din vechea țară.

Spectacole

CINEMATOGRAFE

Apollo. Prezintă marele fiml german: „Incurcă lume", cu renumiții artiști Paul Hörbirger, Fita Benkof, Theo Lingen, Hilde Krüger și Johannes Riemann. Jurnal românesc și Ufa.

Corso. Prezintă în premieră palpitantul film german senzațional al casei „Kongo-Express" cu Willy Birgel. Cele mai noui jurnale O. N. C. și „Ufa".

Funcționarii și Mișcarea Legionară

Urmare din pag. 3)

Fiindcă orice s'ar spune de către guvernanții de ieri, — ei n'aveau autoritatea morală să conducă și să ordone.

In primul rând, erau corupți. Toți funcționarii o știau asta, dar n'o puteau spune decât dela om la om. In al doilea rând, erau incapabili și se promovau prin puterea unei ambiții ieftine și prin lichelism. Corupția și lichelismul erau, astfel, cele mai mari și mai venale cangrene ale păturei noastre conducătoare.

Statul de ieri, avea autoritatea morală să ordone unui funcționar titrat, începător, să muncească ziua întreaga, plătindu-i într'o capitală de județ mai puțin de ?000 lei lunar? In ce condiții putea să trăiască un asemenea tânăr, care trebuia să citească o carte, să se perfecționeze în specialitatea pe care și-a ales-o, să fie corect, să fie demn? Cum putea să satisfacă cele mai elementare trebuințe ale unei vieți, care oricum avea ca suport o pregătire universitară?

Pentru ce au fost tinerii funcționari umiliți și exploatați de oameni? Pentru ce au fost amăgiți în toate visurile lor de tineri cu flăcări în priviri, cu dragoste de muncă și dreptate?

Pentru ce?

Răspunsul este înfiorător, te umple de desgust și îl rostești cu scârbă. Pentrucă am avut o pătură conducătoare coruptă, al cărei cult era lichelismul. Această pătură nu voia și nu putea să înțeleagă adevărul.

Să nu surprindă aceste rânduri pe unii care judecă după anumite aparențe nedrepte. Voiu face, pentru aceștia, o afirmație îndrăzneață, spunând că aproape întreaga pătură funcționarească a avut și a nutrit cele mai curate sentimente Mișcării legionare.

Voiu aminti în acest loc de manifestația funcționarilor Ținutului Someș, făcută la Cluj cu prilejul unei conferințe rostite de fostul ministru Radu Budișteanu.

D-sa a vorbit, între altele, despre prigoana și jertfa legionară, iar funcționărimea, indiferent de prezența șefilor temporari îmbrăcați în F. R. N., participa profund impresionată la expunere, prin unanime aprobări, ca întreruperi cu aplauze, ori proteste. Erau în sală numai funcționari și România nu devenise încă Stat legionar.

Aceeași funcționărime însă, a fost adânc nemulțumită, constatând că d-l Radu Budișteanu, în după masa zilei, n'a avut o ținută legionară. A participat la un banchet dat la „Automobil Club"; apoi la un ceai cu invitații de „lume mare", și alte practici ale oamenilor regimurilor trecute.

Toate acestea, în timp ce zona gemea de lume, iar în închisori mai era loc pentru legionari.

Credem că faptul semnalat mai sus ilustrează concret o mentalitate din structura funcționărimii ardelene.

S'a adeverit astăzi, și pentru oamenii de rea credință, ceeace scrie Octavian Goga, când nu era șef de partid, la primul proces al Căpitanului: „Zece mii de băieți smulși din mijlocul poporului, reprezentând toate clasele sociale, sbuciumându-se de acelaș crez în munca lor intelectuală, nu pot însemna un caz de demență colectivă".

Azi, trebue să se recunoască, că tineretul a fost totdeauna cel mai dârz și viforos organism al revendicărilor naționale.

Tineretul legionar a avut un impetuos avânt spre un ideal măreț și a fost gata în orice clipă de jertfa supremă. Capacitatea de jertfă a fost indicele legionarului, a omului de acțiune, a spiritului de frondă, a aceluia care a fost pregătit de luptă și sigur de victorie.

Funcționarii publici, din momentul intrării în serviciu, au depus un jurământ de credință, au făcut un legământ, pe care au trebuit să-l respecte, și în bine și în rău, astfel cum le impunea organizarea și puterile Statului, chiar împotriva convingerilor lor.

Fondul lor sufletesc era bun și credea în România legionară. Aceștia sunt chemați la muncă și jertfă. Ei au și venit. Funcționarii ardeleni s'au refugiat, crezând în biruința mișcării legionare. Ei au venit în virtutea bunului simț, al instinctului de conservare a nației și a capacității de acțiune și jertfă care le frământa ființa întreagă. Ei vor o reformare structurală a Statului, subt raport administrativ; o primenire a cadrelor; o radicală simplificare și o reală descentralizare.

Ei nu vor cunoaște decât măsurile întregi, căci rallierea lor este întreagă.

In slujba Statului Național-Legionar se înregimentează și se coalizează toate energiile și toate credințele funcționărimei românești, muncitoare, corecte și sărace.

Și este această înmănunchere și închinare un prilej de sărbătoare interioară, un omagiu adus tineretii legionare, luptătoare și făuritoare a celui mai autentic și eroic capitol de vrere, trăire și jertfă românească.

I. I.

Frățietatea italo-română în trecut

Suferințele Românilor de peste hotare au fost și sunt mari, și azi, ca totdeauna.

Corespondenții ziarelor noastre— ca și cele străine — vorbesc de atrocitățile săvârșite în Ardealul de Nord de către hoardele maghiare ca și cum ar descrie faptele cine știe căror triburi sălbatcie din Africa sau Australia. Se vede că sângele adus de primele triburi fino-ugrice venite din Urali n'a putut fi diluat suficient de către populația mai rară, dar civilizată, găsită de ei în Panonia („Slavi, Bulgari ac pastores Romanorum") și asimilată de năvălitori.

Telegramele venite de pe frontul de Sud, la fel, ne aduc vești și mai triste. Acolo „...ard casele Aromânilor". Nu ne vine să credem, dar așa este. Trupele elene incendiază și distrug casele Aromânilor, întrebuințând vechiul mijloc al bandelor de antarți, folosit întotdeauna contra populațiunii aromânești.

Motivu acestei opresiuni, însoțită și de alte crime, este singur faptul că în vinele Aromânilor curge acelaș sânge latin ca în ale Italienilor, acuzându-i însă și de faptul că ar nutri sentimente filo-italiene.

Analizând cele de mai sus cu un camarad dela Năsăud, acesta îmi atrage atențiunea asupra unor evenimente similare petrecute în peninsula balcanică prin anul 1906.

Isbucnise un conflict diplomatic între România și Turcia pe chestiunea limbei românești în școala și biserica Românilor din Turcia europeană. Ziarele timpului au tratat cu multe amănunte desfășurarea discuțiilor dintre cele două state.

Problema a preocupat însă și opinia publică a altor țări. Astfel, după cum cetim în Gazeta Transilvaniei din acea vreme, în una din ședințele Camerei italiene a avut loc chiar o manifestație de simpatie foarte călduroasă la adresa României. Un deputat, Roberto Galli, și-a desvoltat, în mijlocul unei atențiuni generale, o vastă interpelare asupra incidentului româno-turc.

Mnistrul subsecretar de stat dela externe, Fusinato, răspunzând deputatului Galli, declară înainte de toate cu guvernul italian a sprijinit întotdeauna drepturile Românilor, iar în urma ivirei incidentului de acum, a susținut și mai mult dreptele reclamațiuni ale României, deoarece Italia nu uită și nu va uita niciodată scumpele amintiri și tradițiuni comune, care o leagă de România.

Luând cuvântul din nou, deputatul Roberto Galli mulțumește ministrului Fusinato pentru declarațiile făcute și afirmă că Italia trebue să-și continue acțiunea sa în chestiunea Românilor macedoneni, până ce scopul va fi deplin atins. Vorbește apoi mai pe larg de chestiunea macedo-română, arătând că România nu cere altceva dela Turcia, decât ca aceasta să d e a Românilor dreptul ca să aibă limba lor națională în școale și în biserici.

Deputatul Gilli închee călduroșul său discurs cu următoarele declarațiuni semnificative: „După cum le-am arătat în cuvinte, așa trebue să le arătăm și în fapte, că au în noi frați convinși și hotărîți, când e vorba de a lupta pentru ceea ce constitue DREPTUL LOR ȘI DEMNITATEA LOR.

In urma reluării bunelor raporturi între Italia fascistă și România Național-Legionară, suntem convinși că și soarta Românilor din Macedonia, în urma biruinței finale a marei Italii, se va schimba numai în bine.

Teodor Onișor

Știri

— **Căutăm corespondenți în toate centrele Ardealului și ale Banatului.**

— *Societatea sportivă de pescuit „Petrus" din Sibiu.* Duminecă în 12 Ianuarie, ora 10 a. m., va avea loc o adunare extraordinară în sala restaurantului Kasper din str. Avram Iancu. Ordinea di zi: Alegerea președintelui, vicepreședintelui și a cassarului. Membrii sunt rugați a lua parte în număr cât mai mare și punctual.

PREȘEDINTELE.

Chei găsite. La poliție se găsesc două chei, una Wertheim și cellaltă simplă, pierdute pe str. Regina Maria, în dreptul magazinului „Wagner".

O desmințire

Ministerul Afacerilor Interne comunică:

Se dă cea mai categorică desmințire tuturor svonurilor în legătură cu anumite incidente petrecute în legătură cu persoana Domnului General David Popescu, fostul Ministru de Interne.

In acelaș timp se atrage atențiunea tuturor colportorilor de svonuri alarmiste, că vor fi urmăriți și vor suferi rigoriile legii.

Concentrări de trupe englezești în Sudul și Sud-Estul Angliei

STOCKHOLM. Radio-Press. comunică: Concentrarea în massă de trupe și regimente englezești în Sudul și Sud-estul Angliei caracterizează nervozitatea ce domnește în Anglia la începutul noului an; teama de invazie germană, care a crescut mereu dela prăbușirea rezistenței franceze. Contrariu manifestării dela începutul anului trecut, Miniștrii competenți britanici nu a vorbit despre mărirea optimismului. Dimpotrivă, miniștrii nu vorbit despre o mai mare și aspră raționalizare a produselor, despre scumpirea unor articole importante și despre sacrificii, tot mai multe sacrificii.

In plus s'a vorbit despre anul decisiv militar și marile greutăți financiare, pe care le are de întâmpinat Anglia.

TELEGRAME

BUDAPESTA, 3 (Rador. — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Capitala Ungariei și cea mai mare parte a țării sunt paralizate de un polei nemai pomenit, fenomen aproape neîntâlnit în analele meteorologice ungare. Numeroase accidente au fost înregistrate. Peste 1000 de muncitori varsă tone de nisip pe străzile Budapestei.

BERLIN, 2 (Rador). — In noaptea de 1 spre 2 Ianuarie mici unități ale aviației germane a atacat orașul Liverpool. Vremea se îmbunătățise puțin față de ieri. Aviația a obținut performanțe bune.

Grupuri mici de avioane izolate au atacat obiecte militare în jurul Londrei.

Vichy, 2 (Rador). — După telegramele din Indochina, Madagascar, exprimând în termeni mișcători încrederea coloniilor, contra-amiralul Gladon, secretarul de stat al coloniilor, a primit noi mărturisiri de afecțiune și devotament față de patria mamă, din partea Somaliei franceze și a Guadelupei.

Posta Administrației

Costică M., Craiova. — Sunteți a- bonat. La fel și d. Ilie. Gazeta vi-s'a trimis. Adresa dlui Dr. St. este: Sec Rima, București, Str. Bursei. Pa...

VIAŢA MUNCITORULUI ARDELEAN

Muncitorul şi biserica

An trecut câteva luni de când providenţa divină ne-a dat la cârma ţării un nou tânăr Rege, dar sunt tot atâtea luni de când destinele ţării noastre au trecut pe umerii acelora ce cu preţul vieţii lor au suferit bătăi, prigoane, temniţe şi multe alte schingiuiri. Sunt legionarii Căpitanului, care în cele mai grele momente din istoria vieţii poporului român şi-au asumat cu toată răspunderea destinele viitorului acestui popor. Şi adevărul se desprinde din însăşi realizările lor. Am avut prilejul zi de zi să vedem fapte, fapte pe care într'adevăr numai legionarii le pot face. In şantierul lor de muncă pentru neam şi ţară ei nu găsesc răgaz. Ei s'au dedicat cu tot ce au mai bun ţării, pe care cu orice preţ, întocmai ca şi în trecut, aşa şi în viitor, vreau să o zidească şi să o înalţe cu jertfă neprecupeţită. Şi ce poate fi mai frumos, mai sublim, decât să îţi jertfeşti viaţa. Dar oricât de mari ar fi jertfele, ele numai atunci îşi au răsplata când binele a înlocuit răul şi lumina întunerecul: In acest gând aştern la început de an aceste rânduri pentru muncitori.

Din multele probleme care se desbat zi de zi una singură şi-a găsit — până la mişcarea legionară — mai puţină însemnătate. E problema muncitorească şi biserica. Dacă am sta şi am cerceta din trecutele vremuri nu mică ne-ar fi mirarea dacă am constata că această laturе de o importanţă covârşitoare pentru un neam a fost lăsată cu atâta indiferenţă în părăginire. Partidele trecutului au găsit prea puţină vreme şi pentru muncitorul eşit din fabrică după şase zile de muncă, ca să găsească şi pentru el o zi, un ceas măcar, în care timp grija lor să fi fost pentru el. Conducătorii trecutului au găsit pentru muncitori zile şi ceasuri, dar numai atunci când îi îndemna nevoile personale — votul. Şi iată durerea timpului prin care trecem. Astăzi muncitorul în mare parte nu mai cercetează casa Domnului, el uită că „Şase zile sunt întru care se cade a lucra". El se găseşte la o margine de prăpastie. „Dar prinzându-l îl mai putem salva". Suntem în început de an, grija cea mare să ne fie spre el, să căutăm să-i apropiem de casa Domnului şi să nu-i mai lăsăm în voia sorţii. Ţara are nevoie de ei. Biserica are nevoie de oile cele cuvântătoare. Acesta este comandamentul clipelor prin care trecem.

Regimul Legionar, venit la cârma ţării în duhul Căpitanului şi bazat pe preceptele sfintei scripturi se simte cel dintâi chemat să strângă rândurile şi să readucă flacăra credinţei în sufletul tuturora. Biserica prin slujitorii ei stă gata să întindă mâna tuturor celor ce cu credinţă vreau să se apropie de Ea. Să dăm muncitorului acea ce este a lui. Să-l învăţăm cât mai avem vreme, că nimic nu va putea realiza în viaţă fără Dumnezeu, căci la ce-i vor folosi toate, de îşi va pierde sufletul.

Dacă aşa vom înţelege rostul nostru în aceste grele vremuri, ca factori conducători, atunci ne-am îndeplinit cu prisosinţă datoriile noastre faţă de ei. Deci muncitori spre casa Domnului, luaţi pildă dela înaintaşii voştri, care s'au jertfit pentru neam biserică şi lege. Nu uitaţi că Legiunea a plecat dela icoană şi a biruit, că această biruinţă sub semnul Arhanghelului Mihail, a fost aceea care a salvat ţara dela o prăbuşire sigură. Nu uitaţi că tot sub semnul Arhanghelului vă bucuraţi de un trai mai mulţumitor, de un suflet mai liniştit şi în orice caz mai liber şi mai dator ca oricând să se apropie temeinic de casa Domnului.

Pr. V. Guţiu

Trista situaţie
a muncitorilor români din Ardealul robit Ungariei

SIBIU, 4. — Chiar dela începutul ocupaţiei maghiare ne-au venit cele mai triste veşti despre soarta fraţilor noştrii muncitori, rămaşi în Ardealul robit.

Vom aminti cazul dela fabrica de tutun din Cluj, unde muncitorii români au fost îndepărtaţi imediat din serviciu — ba chiar bătuţi — pe motivul că în ateliere prea ar mirosa a „Valah". Faţă de muncitoarele, care în primele zile au fost admise să lucreze, muncitorii unguri s'au dedat la cele mai murdare josnicii spre a le forţa să părăsească atelierele. Acelea care încercau să reziste rămânând în lucru, au fost ameninţate cu moartea de brutele dornice de sânge nevinovat.

Mai târziu după terminarea ocupaţiei situaţia a continuat să fie aceeaşi. In Dej toţi muncitorii şi meseriaşii români din servicul uzinei electrice au fost daţi afară, pe rând, caşi la Bistriţa unde nu mai găseşti nici un român păstrat în postul avut.

In fabrici şi întreprinderile particulare situaţia este la fel. S'a făcut concedierea în masă a lucrătorilor români de toate categoriile, mulţi trebuind să treacă graniţa în ascuns pentru a-şi putea salva viaţa.

Ungurii nu ţin seamă de nimic, ei neagă pur şi simplu dreptul de a munci oricărui român. Insă este interesant de amintit cazul unor muncitori calificaţi de altă origine etnică decât români, din oraşele robite, care în loc să fie ţinuţi în ateliere au fost trimişi în cursul lunei Noemvrie trecut, la lucrări de câmp cu un salar de 30—40 lei pe zi. Este oare Ungaria în pragul unor adânci frământări economice, sau în ţara aceasta a dispărut orice urmă de raţiune?

Ne mulţumim acum să constatăm faptul neîndoelnic, că muncitorului român i s'a luat orice posibilitate de a munci, de a-şi câştiga pâinea zilnică pentru el şi familia ce o întreţine.

Trecând prin Cluj în luna Crăciunului, nu ne-a mirat de fel apelul publicat în „Tribuna Ardealului" prin care românii mai cu dare de mână erau insistent rugaţi să contribuie pentru ajutorarea muncitorului. A muncitorului român, la uşa căruia în preajma de sărbătoare bate dureros sărăcia şi frigul, familii întregi fiind chiar muritoare de foame.

Acesta e adevărul — şi el nu poate fi desminţit.

Muncitorii legionari din Sibiu
au colindat cu pluguşorul de Anul Nou

SIBIU, 4. — Din iniţiativa şefilor de sectoare d. Gâscă, *Vulcu* şi *Roman*, muncitorii legionari din garnizoana Sibiu, păstrători ai datinelor strămoşeşti, au umblat în ajunul de an nou, cu pluguşorul tras de şase boi pe la casele românilor din localitate.

Pentru prima oră, sau auzit astfel, versurile de românească urare rostite cu căldură de legionarul şef de sector Roman Constantin:

„Ho! Ho! Ho!
Opriţi flăcăi, plugul cel cu şase boi,
Puneţi toţi genunchii jos
Şi-i puneţi întru Cristos.
Să ne audă Căpitanul,
C'am ajuns cu bine anul!

Pe lângă bucuria dusă la casele creştinilor şi păstrarea frumoaselor datini din bătrâni, muncitorii legionari au adunat cu pluguşorul suma de 5000 lei, care a fost vărsată pentru mărirea fondului garnizoanei muncitoreşti.

Teatrul muncitoresc „Luptă şi lumină" va ţine reprezentaţii la Sibiu şi Mediaş

SIBIU, 4. — Continuând turneele de propagandă culturală, pentru muncitori întreprinse în oraşele ardelene, teatrul „Luptă şi Lumină" va ţine câte două reprezentaţii la Mediaş în 12 Ianuarie a. c. şi Sibiu la 13 Ianuarie a. c.

In ambele oraşe se va juca în reprezentaţia de seară, reuşita comedie de Carlo Goldoni; *„Soacra şi Nora"*, în 3 acte şi 11 tablouri. Distribuţia rolurilor este din cea mai aleasă. Astfel, rolul contelui Anselmo va fi interpretat de d. Gh. Damian, cel al contesei Isabella de d. Elena Body; în contele Giacinto va apare d. Valentin Gustav, în Dorolice d. Maria Mohor. In celelalte roluri, vom vede pe d. Marcel Enescu, Ioan Iliescu, Ştefania Popescu etc. Direcţia de scenă o are d. *Victor Ioan Popa*.

La reprezentaţia pentru copii, se va da basmul dramatizat: *„Lie-Viorie"*, în 6 tablouri, în versuri, de d. *Const. Orendi*, interpretat de domnii: Const. Brezeanu, Vasile Bulandra, Gh. Comănescu, Traian Vărăşteanu etc. Direcţia de scenă va fi deţinută de d. *Panait Victor Cottescu*.

La Mediaş reprezentaţiile vor avea loc în sala *Teatrului Strugure* şi la Sibiu în *Teatrul Municipal*.

Locurile libere în comerţul şi industria din vechiul Regat şi Bucovina

SIBIU, 4.— La cererea unor lucrători refugiaţi în Ardeal, care au interesul să se stabilească în altă parte, dăm mai jos tabloul locurilor vacante în comerţul şi industria din Vechiul Regat şi Bucovina, pentru următoarele categorii de lucrători, personal educativ şi casnic:

Botoşani: 1 fotograf, 1 compactor, 1 morar, 2 bone.

Câmpulung: 1 cârnăţar, 5 frizeri, 2 zugravi, 35 minieri, 6 tâmplari, 5 rotari, 5 dulgheri, 3 circularişti, 15 gaterişti, 10 mecanici, 2 strungari fier, 2 turnători, 7 fierari, 1 ungător maşini.

Iaşi. 5 tâmplari, 3 perechi oameni,

Ploeşti: 2 meşteri sticlari, 8 zidari calificaţi, 2 sobari teracot, 200 metrari, 50 lucrători traverse, 150 buştenari.

Suceava: 1 croitor, 8 cizmari, 4 tâmplari de mobilă, 3 ucenici.

Cei care doresc a se angaja în unul din aceste posturi vacante, se vor adresa Oficiului public de plasare Sibiu, str. Poschen 18, sau la oficiile locale, acolo unde există.

Plasarea se face absolut gratuit.

„—Voi, legionarii muncitori, cu fruntea sus şi braţul oţelit, priviţi încercările în faţă, nu şovăiţi o clipă ci, cu gândul la toate jertfele legionare, porniţi cu vitejie la clădirea din temelie a României legionare".

CORNELIU GEORGESCU

Slove închinate muncitorimii

Fiul rătăcit

— Poem —

Argintul licăreşte în pleasna răsăritului. Porţile! Deschideţi porţile! Mă doare aşteptarea! Vă aduc bună vestire.

Eu vin din geana întunericului şi sunt prologul lumii. Am hoinărit înzadar cu ochii deşerţi de lumină. Sufletul meu a rătăcit destul printre stânci cu ape limpezi şi a plâns cu îngerii. Mă întorc cu averea prădată şi risipită în pulberea drumului. Dar vă aduc o inimă de copil, prin care curge frumuseţea ca un Someş de lumină. Ce vă uitaţi speriaţi la mine? De ce mă ardeţi cu privirea? Sunt fiul şi fratele vostru rătăcit. Mă cheamă sângele, neamul şi pământul, înapoi la altarele strămoşeşti. Ştiu că mi-am trădat neamul, am pângărit vatra pe care am crescut, dar nu mă izgoniţi! Iertarea e smulsă din inima Domnului, Dumnezeul Tăriei. Voi sunteţi fiii lui buni, nemărginit de buni. Iertare mie!

— Şi oare ce-ţi putem noi da din sărăcia noastră? Ce vrei?

— Vreau tăria apelor sfinte. Vreau mugurul proaspăt al reînvierii. Vreau candela în care ard însuşirile şi mesianismul neamului. Muncitorule-frate! *Vreau ca umbrele tristeţii săţi plângă de acum pe marmura sfântului dezastru. Vreau ca amintirea trecutului să se stingă într'un nimb de strălucire. Acestea le vreau, frate bun, cu suflet rupt din soare şi cu inima de aur.*

— In schimbul lor. Tu, ce ne-aduci, frate hoinar?

— V'aduc mielul de lumină ce tulbură tristeţea neamului.

— Hei, argaţi! Să sune ciocanele, şi coasele să sune, să cânte plugurile pe ogoare şi să tragem brazdă adâncă peste veac. E fiul meu şi fratele vostru. Deschideţi larg porţile! Aurora neamului meu răsare şi sărută slava cu aceeaşi gură de foc, ca în vremea prunciei voastre muncitori. Junghiaţi în grabă viţelul nostru de aur şi o să vă înalţ, din spirit, Rege peste Ţară, peste gând, peste suflet. Nu fiţi trişti! Veseliţi-vă! Hora să se întindă mare, dela Nistru pân' la Tisa. Vreau să fac, din bătrâneţea mea un fluier de aur şi lumină. S'apoi, seara, când păstoresc turmele de stele, să cânt din el aşa, cum a cântat Dumnezeu — bătrân de tinereţe — Inceputurile-i sfinte.

Lumină vreau! Mai multă lumină şi veselie. Fiul meu, mort a fost şi a înviat, pierdut a fost şi s'a aflat!

Rogneanu-Nepos

„Munca disciplinată, stăruitoare, şi răsplătirea ei după dreptate, trebuie să o cultivăm zi de zi, ca singurul mijloc ce dărâmă toate uneltirile puse la cale împotriva liniştei în care muncitorul ar vrea să-şi câştige existenţa."

Vasile Iasinschi
Ministrul Muncii

Muncitori, rânduiala în ateliere, vă fereşte de accidente.

Muncitoare, în timpul lucrului cu maşini, acoperiţi-vă bine părul! Veţi fi ferite astfel, de mari pericole.

»ÎNĂLŢAREA« ECONOMICĂ

Increstări comparative

Cooperaţia transilvană

Nimeni nu poate contesta covârşitorul rol şi aport pe care l-a reprezentat Transilvania în economia românească. Transilvania a format, după unire în Vechiul Regat un tot indisolubil, unindu-se într'o coloborare fructuoasă.

In special, industria Transilvaniei a înregistrat progrese remarcabile, desvoltându-şi cadrul de activitate productivă şi comercială.

Desigur, că acest progres extrem de simţilor a fost posibil, datorită şi faptului că pătura ţărănească s'a bucurat în cea mai largă măsură de reforma agrară. In general s'au oferit condiţii prielnice pentru o rapidă desvoltare a vieţii noastre economice.

In cadrul acestei desvoltări, se impune a fi menţionată cooperaţia, care s'a impus ca un al doilea factor de consolidare economică a populaţiei rurale.

Este consacrat adevărul, că în viaţa unui popor, econimicul joacă un rol de prim ordin şi participă direct ca unul dintre factori preponderenţi în desvoltarea unui neam.

Incă, mult înainte de Unire, românii din Transilvania au simţit nevoia de a se organiza în unităţi cooperative. Astfel, paralel cu începutul organizării saşilor în cooperative, prin anii 1852—1867, au iniţiat şi înjghebat şi românii ardeleni cooperativele lor, reuşind să funcţioneze legal până în anul 1915, circa 200 de unităţi. In preajma Unirii, însă, din cele vreo 200 unităţi înfiinţate abia 108 mai supravieţuiau.

Şi aci a intervenit, ca în toate locurile şi împrejurările, regimul de intoleranţă crudă şi prigoana sălbatică a administraţiei maghiare. Autorităţile ungureşti dovedeau o patentă lipsă de egalitate de tratament străduindu-se să nimicească în faza iniţială orice iniţiativă şi acţiune românească.

Românii ardeleni, deşi în regiunile respective reprezentau un număr mai mare decât naţiunea dominantă, sau alte minorităţi, aveau o situaţie incomparabil mai inferioară, subt raport cooperatist.

Făcându-se o proporţie între locuitori şi cooperatori, s'a obţinut următoarea situaţie: locuitori români: 2,606.000: cooperatori români 11.112; locuitori maghiari: 1,099.000; cooperatori maghiari 404.046; locuitori germani: 442.000; cooperatori germani 23.792. Deci, uşor se poate observa, că raporturile erau înspăimântătoare. Şi aceasta cu atât mai mult cu cât cooperaţia ungară a fost iniţiată, după cooperaţia românească, pe la 1900.

După Unire, dacă situaţia cooperaţiei româneşti în Transilvania, a devenit altă, cooperaţia maghiară nu numai că n'a regresat, ci a mers înainte, sub protecţia legilor noastre.

In anul 1938, am ajuns dela 108 unităţi cooperative câte aveam în 1918, la 1049 unităţi cu 152.239 membri. In proporţie satisfăcătoare a sporit şi capitalul social vărsat: dela 1.235.000 coroane în preajma Unirii, în anul 1938 am avut vărsaţi 168.904.000 lei. Deasemeni totalul mijloacelor financiare a sporit dela 10 milioane şi jumătate coroane la 873 milioane lei.

Incontestabil, că, corporaţia românească după Unire, în comparaţie cu ceiace era, a făcut progrese însemnate. Dar, ceeace intenţionăm, în sp[...] să scoatem în evidenţă este să arătăm că minoritatea maghiară a avut şi subt acest raport un tratament de favoare în comparaţie cu populaţia românească din ţara întreagă.

In primul rând, Statul român a acordat minorităţii maghiare un regim de desăvârşită libertate, admiţând chiar ca unităţile cooperative ungare să-şi menţină legăturile cu institutele lor de finanţare. Deasemeni, noi am admis unităţilor cooperative maghiare primirea de noui asociaţi, desvoltându-se, astfel, fără întrerupere, după bunul lor plac.

Datorită tratamentului nostru, cooperaţia maghiară din Transilvania a înregistrat, sub regimul românesc, un raport de participare, — având în vedere numărl minorităţii maghiare dela noi — cu mult superior procentului atins de cooperatorii unguri din cuprinsul Statului maghiar.

Dealtfel, însăşi ei recunosc bunul nostru tratament.

D. dr. Schandl Karoly, preşedintele comitetului naţional ungar al relaţiilor intercooperative, într'o lucrare a sa, publicată în anul 1929, preciza: „Cooperativele maghiare de consum „Hangya" s'au bucurat în România de o completă autonomie, spre deosebire de cele ajunse pe teritoriul cehoslovac, jugoslav sau austriac".

Noi, în coloanele unei gazete ardelene, ne-am ridicat împotriva tratamentului ce se aplica, în special, cooperativelor „Hangya", a căror centrală de aprovizionare era Aiudul.

De mic şcolar aveam o nedumerire în legătură cu aceste cooperative, care aveau o sucursală şi la noi în sat. Vedeam că pe firmă scrie şi în româneşte „Furnica", iar vânzătorul sau conducătorul prăvăliei era ungur, deşi 95% comuna era românească.

De un asemenea regim s'a bucurat cooperaţia maghiară în Transilvania românească. Noi, am asigurat ţăranului ungur condiţii bune de traiu, făcându-l om cu stare şi cu o frumoasă gospodărie.

Aceasta după ce am cunoscut regimul maghiar de dinainte de Unire.

Azi, desigur, vremelnic, avem cruda împrejurare de a cunoaşte „nobila" răsplată maghiară.

Mişcarea demografică
a populaţiei municipiului Sibiu

Naşteri, decedaţi, căsătorii, divorţuri treceri dela o religie la alta şi căsătorii mixte în anul 1940

SIBIU, 3. — Până la exodul populaţiei din Ardealul cedat Ungariei, municipiul Sibiu avea o populaţie de 53.000 locuitori. Cu stabilirea fraţilor refugiaţi în acest oraş, numărul populaţiei, desigur, că s'a mărit considerabil. Din cauză însă, că această populaţie refugiată, este considerată în mare parte, încă flotantă, numărul exact nu se cunoaşte deocamdată.

Dacă raportăm numărul populaţiei municipiului nostru, la mişcarea dmografică înregistrată în 1940, la serviciul stării civile dela primărie, vom vedea că naşterile întrec decesurile, iar căsătoriile întrec cu foarte mult, divorţurile. Aceasta deşi trăim vremuri vitrege, din care cauză s'ar putea ca situaţia să fie contrară.

Deasemeni, capitolele: „trecerea dela o religie la alta" şi „căsătoriile mixte" din cursul anului, care s'a încheiat, ne avantajează.

Iată statisticele puse la dispoziţie de şefa biroului stării civile, d-şoara Ana Dragomir:

Naşteri: 1359; 1269 vii şi 90 morţi, aşadar mortalitatea infantilă este în creştere din an în an. **Căsătorii:** 406; **divorţuri:** 48; **decesuri:** 874; **treceri dela o religie la alta:** 135; **căsătorii mixte:** 61.

TRECERILE DELA O CONFESIUNE LA ALTA

La *religia ortodoxă* au trecut în cursul anului: 1 greco-catolic; 7 evanghelici-lutherani, 1 reformat, 2 romano-catolici; 1 unitarian; 1 baptist; 4 aconfesionali; în total: 17.

Greco-catolicii au primit: 29 ortodoxi, 2 evanghelici-lutherani, 1 romano-catolic şi 3 aconfesionali. In total: 35.

La *evanghelici-lutherani:* 7 ortodoxi, 3 reformaţi, 1 romano-catolic, 1 unitarian, 4 baptişti şi 3 aconfesionali. In total: 19.

La *reformaţi:* 7 ortodoxi, 1 greco-catolic, 9 evanghelici-lutherani, 5 romano-catolici şi un aconfesional. In total: 23.

La *romano-catolici:* 8 ortodoxi, 1 greco-catolic, 8 evanghelici-lutherani, 1 reformat şi 3 aconfesionali. In total: 21.

La *mozaici:* 1 evanghelic-lutheran şi 1 reformat

La *aconfesionali:* 6 ortodoxi, 1 evanghelic-lutheran, 3 romano-catolici şi 1 baptist. Total: 11.

La *baptişti:* 4 ortodoxi. Total: 4.

La *unitarieni:* 1 ortodox şi 1 romano-catolic. Total: 2.

La *molocani* (secta rusească) 1 ortodox. Total general: 135 persoane.

Trecerile s'au făcut mai mult prin căsătorii.

CĂSĂTORII MIXTE

Români cu: 12 saşi, 10 unguri, 1 francez şi 1 rus. Total: 24. *Saşi* cu: 5 români şi 13 unguri. Total: 18. *Unguri* cu: 5 români, 9 saşi şi 1 evreu. Total: 15. *Evrei* cu: 1 maghiar. *Rus* cu: un sas. *Polonezi* cu: 1 sas. *Persani* cu: 1 român. Total general: 61.

Un vast program edilitar pentru sezonul de primăvară

— Din activitatea municipiului Sibiu —

SIBIU, 4. — La primăria municipiului nostru, se lucrează actualmente la pregătirea programului edilitar, pentru sezonul de primăvară, precum şi la găsirea mijloacelor buget[...], necesare în acest scop.

Pe lângă bugetul ordinar destinat realizărilor edilitare, de 7 milio[..]ne lei, primăriei îi va mai sta la dispoziţie o sumă de circa 3—4 milioane lei, — care reprezintă exceden ul anului precedent, — precum şi un rest de peste 3.000.000 lei, din venitul [ex]traordinar creat prin vânzarea buştenilor căzuţi în pădurea „Şanta".

Programul pentru aceste investiţii, prevede în primul rând, diferite pardosiri, în deosebi pe străzile cu circulaţie mai mare, ca de exemplu: str. N. Filipescu (fostă str. Şcoalei de Inot); pe rampa Pemflinger, etc., eliminându-se, astfel, neajunsul, ca din cauza prafului şi noroiului de pe aceste străzi, să sufere chiar şi cent[r]ul oraşului.

Se mai prevede împietruirea radicală a străzilor din cartierele periferice, cari au rămas încă din anul trecut, neîmpietruite şi cari, pe de altă parte, în urma precipitaţiunilor din cursul anului, precum şi din cauza circulaţiei mai intensive, au suferit foarte mult.

Iată, în linii generale, câteva din iniţiativele conducerii actuale a primăriei municipiului Sibiu.

Opera de binefacere a Primăriei municipiului Sibiu

— In curs de 9 luni s'au disrtibuit aproape 4 mi[li]oane lei —

SIBIU, 4. — Dela 1 Aprilie 1940, până la data de 1 Decemvrie 1940, primăria municipiului nostru a distribuit familiilor nevoiaşe ale celor concentraţi, ajutoare care se ridică la cifra de lei 3.204.250, iar cu prilejul sfintelor sărbători, încă aproximativ 300.000 lei.

Pentru altă categorie de nevoiaşi: 113.900 lei, plus 50.000 lei, pentru circa 300 bătrâni săraci.

Dacă, mai adăugăm la aceasta, cheltuielile primăriei cu întreţinerea „Azilului de infirmi", opera de binefacere a primăriei Sibiului, în mai puţin de 9 luni, este din cele mai remarcabile.

In total, ajutoarele distribuite de primărie, se ridică la peste 3.668.150 lei.

Furturi de alimente la Sibiu

SIBIU, 5.— In cursul zilei de ieri s'au săvârşit pe piaţa Sibiului, două furturi de alimente.

Dela „Şcoala de Cântăreţi", s'a furat: 20 kgr untură, în valoare de circa 2000 lei; un kgr. salam, în valoare de 150 lei şi alte obiecte în valoare de 2—300 lei.

Din cârciuma dlui D. Mitea, din Piaţa Mică, s'au furat: 10 kgr. unt, în valoare de peste 2000 lei, 150 lămâi, în valoare de aproximativ 1000 lei.

In urma cercetărilor întreprinse imediat de d. comisar de serviciu Puţureanu, hoţul a fost descoperit în persoana individului Samoilă Emilian, în vârstă de 41 ani; originar din com. Săcădate, judeţul nostru.

Alimentele furate au fost înapoiate păgubaşului, iar hoţul a fost deţinut la poliţie.

Nunta unui muncitor legionar în comuna Sebeşul de sus

SIBIU, 4.— In ziua de 7 Ianuarie a. c. se va oficia, în com. Sebeşul de Sus, căsătoria muncitorului legionar cam. *Călin*, în prezenţa legionarilor delegaţi din toate satele invecinate.

La serbarea cununiei, va lua parte, venind dela Bucureşti şi d. *Dumitru Groza*, comandantul Corpului muncitorilor legionari, fiind însoţit de câţiva camarazi dela centru.

Din partea Corpului muncitoresc Sibiu vor pleca la Sebeşul de Sus, cu această ocazie, un număr de 60 muncitori.

EFECTUAȚI

toate transporturile Dv. internaționale prin marea intreprindere ariană

Schenker

care are un rol foarte mare în strângerea relațiunilor economice dintre

ROMÂNIA și GERMANIA

Ca un omagiu pentru ideea de naționalizare și arianizare, realizată admirabil de Casa Schenker & Co. din România — p dintre cele mai reputate intreprinderi germane, cu o vechime de 75 ani — Redacția „Poruncii Vremii" ține să noteze, p satisfacția conștiinței românești, următoarele;

a) Casa Schenker & Co. a eliminat, în ultimii ani, toți jidanii din întreprindere. Desjudaizarea deși foarte grea, fi din 300 de funcționari ai societății 260 erau jidani, a fost dusă cu intransigență până la capăt;

b) Instituția n'a fost numai arianizată, ci naționalizată. 70% dintre funcționarii societății sunt români;

c) Intreprinderea a instituit o școală de limba germană, în care se predă de trei ori pe săptămână și care a excelente rezultate:

d) Pentru a crea, dintre români, cât mai mulți specialiști în domeniul transporturilor internaționale și spre a strânge mai efectiv raporturile economice româno-germane, Casa Schenker & Co. din România a luat inițiativa să trimită bursieri în Germ Șase dintre acești bursieri, stăpâni pe limba germană și pe toate secretele tehnicei transporturilor, s'au și întors în țară.

Sunt realizări care nu mai au nevoie de nici o subliniere și care pledează elocvent petru profunda simpatie a Rom față de Casa Schenker & Co.

Exerciții de apărare pasivă la Sibiu

Astăzi primul exercițiu din acest an

SIBIU, 4. — Primăria Municipiului Sibiu a hotărât organizarea de exerciții de apărare pasivă.

Aceste exerciții și punerea lor în aplicare vor fi controlate pe teren de delegații comandamentului Apărării Antiaeriene a teritoriului, în unire cu membrii misiunii germane.

Pentru exercițiile de apărare pasivă a fost fixat următorul program:

In ziua de *4 Ianuarie* 1941 va începe la orele 19 și va ține până la 19.30.

In 18 Ianuarie exercițiile se vor desfășura dela orele 11—11.30.

In *7 Februarie* dela 19—19.30;
In *22 Februarie* dela 11.30—12;
In *7 Martie* dela 20—20.30;
In *19 Martie* dela 12—12.30;
In *1 Aprilie* dela 20—20.30;
In *26 Aprilie* dela 18—18.30;
In *2 Mai* dela 21—21.30;
In *23 Mai* dela 17—17.30;
In *3 Iunie* dela 21.15—21.45;
In *21 Iunie* dela 10—10.30.

La exercițiile din zilele de 18 Ianuarie, 22 Februarie, 19 Martie, 26 Aprilie și 21 Iunie vor lua parte formațiile de alarmă, adăpostire, poliție și control.

La exercițiile din zilele de 4 Ianuarie, 7 Februarie, 7 Martie, 1 Aprilie, 2 Mai, 23 Mai și 3 Iunie vor lua parte formațiunile de alarmă, stingerea luminilor, adăpostire, poliție și control, stingerea incendiilor și salvare.

Toate persoanele incadrate în formațiuni se vor prezenta la posturile indicate prin înștiințările speciale primite, sau ce eventual vor mai primi de la Primăria Municipiului Sibiu.

Se atrage din nou atenția locuitorilor, că sunt obligați a se conforma instrucțiunilor de apărare pasivă, pe cari le cunosc și cari au fost din nou afișate și distribuite în acest scop, în mod gratuit (format buzunar).

Deci repetăm: In caz de alarmă, circulația încetează, populația aflătoare pe străzi, se va refugia în locurile indicate prin inscripția *„Adăpost"* sau în locurile unde urmează a se construi tranșee-adăpost, cari se vor indica prin table.

Intrucât la exercițiile anterioare s'a constatat din partea organelor de control, că parte din locuitorii acestui Municipiu nu se conformează instrucțiunilor de apărare pasivă, de a camufla geamurile cu hârtie albastră, de a nu se mai adăposti lângă pereții clădirilor, etc. se atrage pentru ultima dată atenția, că aceia cari vor fi găsiți în contravenție, vor fi pedepsiți conform art. 63 din Legea A. A. și pasivă a teritoriului.

Proprietarii și chiriașii de prăvălii, vor lua măsuri din timp, pentru ca luminile din vitrine și reclamele luminoase, să fie stinse. De asemenea, se vor lua măsuri din partea tuturor locuitorilor, ca luminile din interiorul curților, coridoarelor și scărilor, să fie stinse, odată cu darea alarmei.

Având în vedere, că exercițiile stabilite mai sus, sunt de interes general, intreprinderile industriale, școlile etc. vor continua activitatea în mod normal, conformându-se însă instrucțiunilor date și arătate mai sus: Camuflarea geamurilor, etc.

Intrucât s'a constatat că unele persoane încearcă să deterioreze circuitul pentru darea alarmei prin sirene, se atrage atențiunea că aceia cari vor fi găsiți vinovați, vor fi pedepsiți conform art. 63 din L. A. A. și P. a teritoriului.

SPORT

Sibiul, cel mai important centru sportiv studențesc din țară

Odată cu noua organizare a sportului studențesc legionar din Țară, Sibiul va deveni cel mai important centru sportiv. Conducătorii sporturilor din centrul „Peru Maior" au și început după un plan bine stabilit și pregătit, o adevărată ofensivă sportivă în toate ramurile sporturilor. După cum e și firesc, cele dintâi sporturi cari se vor bucura de noua îngrijire, vor fi sporturile de iarnă.

O echipă de hokey puternică

Astfel în prezent se pune pe picioare o puternică echipă de hokey studențească, care va constitui fără îndoială surpriza — nu numai a sportivilor Sibieni — ci și a celor din Capitală, unde ea va evolua în mai multe matchuri cu echipele fruntașe ale hvkey-ului bucureștean. Conducerea care n'a precupețit nimic — cumpărând echipamente noui — va avea concursul celor mai buni jucători din Ardeal, plus câteva tinere talente. Actualmente se duc traative pentru câteva matchuri cu cele mai bune formații autohtone la Sibiu și totodată aducerea câtorva puternice formații streine. Asupra acestei prodigioase activități a „U"-lui în materie de hoky, vom reveni în curând cu date și informații precise.

Cel mai modern poligon din țară

O altă secțiune — uitată în trecut — care își începe activitatea peste câteva zile, este secțiunea de tir. D. avocat Pitu Pop, conducătorul secțiunei, a obținut — prin bunăvoința oficialităților militare locale — splendidul poligon de tir al fostei Școale Militare, căruia aducându-i-se câteva modificări și amplificări, va constitui cel mai modern poligon de tir din țară, de unde apoi se vor recruta viitorii ocași ai țării.

O Școală de Sky pe muntele Suru

Un alt sport căzut în trecut în disgrația „marilor sportivi", va renaște la Sibiu: Sky-ul. U.N.S.R.C. a pus la dispoziție pentru practicarea lui în condiții cât mai bune, casa de adăpost de pe muntele Surul (1700 m. altit.) și un instructor federal care va învăța pe tinerii studenți în tainele frumosului „sport alb". Asupra cursurilor ce se vor preda, vom reveni.

Și celelalte sporturi...

Conducerea soc. sportive Universitatea, neuitând nici de celelalte ramuri sportive, ține să le dea un puternic impuls. Astfel se lucrează momenan, la întocmirea ununi plan vast de lucru. Vom avea în curând câteva săli de gimnastică, unde studenții vor puea practica în libertate: boxul, gimnastica, wolleiul, ping-pong-ul, și alte sporturi „minore". Asupra acestor secțiuni cât și asupra activității de ansamblu a Universității vom reveni, cu date edificatoare.

Neni

Ultimele știri sportive din țară și streinătate

Roma. Federația italiană de baskett-ball, a învitat România la concursurile intenaționale dela Milano. Concursurile sunt programate pentru sfârșitul lunei Ianuarie. Vor lua parte reprezentativele României, Germaniei, Spaniei și Slovaciei.

București. Comandamentul „Frățiilor de Cruce" organizează la sfârșitul lui Ianuarie concursurile de sky pentru desemnarea celor mai buni tineri skyori din țară. Primii cinci clasați la probele de Slalom, coborîre, fond și sărituri, vor reprezenta tineretul român legionar la concursurile Axei dela Garmich-Partenchirchen (Germania). Inscrierile se fac până la 17 Ianuarie.

Budapesta. Turneul de hokey dintre orașele Budapesta, Berlin, Viena, care trebuiau să aibă loc ieri la Budapesta, s'au amânat.

Bratislava. Echipa reprezenativă de hokey a Bucureștiului, și-a prelungit turneul în Slovacia cu încă două matchuri, la Zilnia.

București. Federația Română de sky duce actualmente tratative pentru aducerea echipelor reprezentative de sky ale Italiei, Spaniei și Slovaciei, pentru un sever antrenament în vederea concursurilor internaționale dela Garmich-Partenchirchen.

RADIO

Sâmbătă, 4 Ianuarie 1941

7.00: Ora dimineții: Radio-jurnal (I). Muzică (discuri). Sfaturi gospodărești.
13.15: Ora; Cota apelor Dunări și a barei Sulina; Ionformațiuni artistice.
13.30: Muzică varită ușoară (discuri).
13.50: Serviciul de știri germane.
14.00: Rosita Serrano (discuri).
14.10: Radio-jurnal (II).
14.30: Muzică vieneză (discuri).
15.00: Jurnal cultural.
18.30: Ora; Muzică de cameră (dis
19.05: Ion Conea.
curi).
19.20: Puiu Oucu (voce) și Orchestra Luca Bănățeanu.
19.45: Serviciul de știri germane
20.00: Radio-jurnal (III).
20.20: Muzică distractivă (discuri).
21.00: „Vânzătorul de pasări" de Zeller. Transmisie dela Teatrul Alhambra.
In pauza I-a Radio-jurnal (IV).
In pauza II-a: Radio-jurnal (V);Sport.
23.00: Jurnal pentru străinătate în limbile: germană, italian și engleză.

Casa Culturală din comuna Apoldul de sus aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 19 Ianuarie 1941, la ore... se va ținea în localul școlii primare licitație publică pentru lucrările de tâmplărie necesare la edificiul casei culturale. Direcțiunea.

Ultima oră

D. Killinger, noul ministru german la Bucureşti părăseşte Bratislava

BRATISLAVA, 4. (Rador). — Cu prilejul plecării din Bratislava a d-lui von Killinger ministrul Reichului, care a fost numit ministru la Bucureşti, a avut loc o recepţie de bun rămas, la care au luat parte între alţii d. Tisso, preşedintele Slovaciei, membrii guvernului, Corpul diplomatic, conducătorul grupului etnic german, şefii misiunilor militară şi aeronautică gemană.

Preşedintele Roosevelt trimite un nou emisar personal în misiune specială de 2 săptămâni la Londra

WASHINGTON, 4. — (Rador.) Preşedintele Roosevelt a anunţat că va numi pe noul ambasador al Statelor Unite la Londra în cursul săptămânii viitoare.

Intre timp aşa va trimite la Londra într'o misiune personală de 2 săptămâni pe prietenul său personal d. Hobkins.

O desminţire sovietică

MOSCOVA, 4 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Stefani“ transmite următoarele:

Postul de radio Londra a difuzat o ştire, după care ziarul din Moscova „Pravda“ ar fi publicat un articol al dlui Stalin, articol al cărui conţinut ar fi corespuns punctului de vedere britanic.

Se declară aici că nici un articol al dlui Stalin n'a fost publicat de „Pravda“. Este deci vorba de o invenţiune a propagandei britanice pntru a provoca impresie şi a suscita comentarii false.

Infierarea unor mistificări maghiare

Desminţirile P. S. Episcopului Hossu şi ale dlui E. Haţieganu

BUDAPESTA, 4. — (Rador.) Ziarul românesc din Ardealul ocupat, „Tribuna Ardealului“, care apare la Cluj, publică cu data de 1 Ianuarie 1941 sub titlul „Infierarea unei mistificări“, următoarele:

In ultimul timp anumite ziare maghiare au luat obiceiul de a atribui fruntaşilor români din Ardealul cedat declaraţiuni fanteziste, cu ajutorul cărora cred că pot satisface setea de senzaţional a cetitorilor lor.

Astfel ziarul budapestan *„Nemzeti Ur“* publică nişte pretinse declaraţii ale P. S. S. Episcopului Iuliu Hossu, episcop unit al Clujului, ca şi ale directorului ziarului nostru d. prof. Emil Haţieganu, declaraţii pe care în urmă postul de radio din Budapesta s'a grăbit să le difuzeze fără să le controleze seriozitatea.

Faţă de aceasta primim la redacţia ziarului nostru următoarea desminţire:

„Pentru stabilirea adevărului mă văd silit a spune:

N'am făcut şi n'am dat nici o declaraţie corespondentului ziarului „Nemzeti-Ur“.

Convingerea mea este că problemele vitale care aşteaptă o deslegare nu pot fi deslegate prin declaraţii.

31 Decemvrie 1940.

Episcop Iuliu Hossu

Deasemeni d. Emil Haţieganu, fost ministru şi profesor universitar, ne adresează pentru publicare următoarele:

„Protestez cu indignare contra declaraţiilor atribuite mie de corespondentul ziarului „Nemzeti-Ur“, declaraţii pe care niciodată nu le-am făcut.

Din această cauză desmint pentru restabilirea adevărului, înfierând asemenea mistificări.“

31 Decemvrie 1940.

Dr. Emil Haţieganu

Situaţia fronturilor de luptă

Comunicatele german, italian şi englez

COMUNICAT GERMAN

BERLIN, 4. (Rador). — Comandamentul general al forţelor armate germane comunică:

Peste zi aviaţia noastră a atacat obiectivele situate pe litoralul răsăritean al Angliei.

Un avion a fost atacat şi doborît.

In noaptea de 2 spre 3 Ianuarie avioanele de bombardament au atacat cu bombe de toate calibrele portul şi vasul Cardiff, ca represilii contra atacurilor date de englezi contra oraşului Brema.

Au fost provocate numeroase incendii cari puteau fi văzute până la o distanţă de 100 km.

Avioanele britanice au aruncat bombe asupra a două localităţi din Nordul Germaniei, lovind iarăşi un spital şi mai multe cale de locuit, situate într'un cartier cu populaţie numeroasă.

S'au produs incendii la câteva magazii şi instalaţii modeste. Ele au putut fi stinse de pompierii instalaţiilor respective.

Se semnalează în total 8 morţi şi 20 răniţi.

Două avioane britanice au fost doborîte.

Un avion german este lipsă.

COMUNICAT ITALIAN

ROMA, 4. — (Rador.) Marele cartier general al forţelor armate italiene transmite de undeva din Italia, următorul comunicat Nr. 210:

Avioane de bombardament au atacat de numeroase ori una din bazele înaintate inamice şi vasele de lângă coastă, atingând un crucişetor.

Alte formaţiuni aerine au bombardat şi atacat formaţiunile mecanizate de pe frontul Bardia şi cele din deşert.

Toate avioanele noastre s'au intors la bazele lor.

Pe frontul grec atacuri în câteva sectoare cu caracter local, au fost respinse net.

Avioanele inamice au bombardat câteva localităţi provocând panică şi victime printre populaţia civilă, cum s'a întâmplat la El Bassan.

In Africa Orientală nimic deosebit de semnalat.

COMUNICAT ENGLEZ

LONDRA, 4. (Rador.) — Ministerul apărării şi securităţii naţionale comunică:

In timpul zilei de Vineri s'a înregistrat puţină activitate aeriană inamică în comitatele de pe coastă.

Singurul vapor semnalând bombe provine dintr'un port din comitatul Kent.

Sinuciderea directorului marei fabrici de cuţite „Redtenbacher“, la Sibiu

SIBIU, 4. — Azi noapte pe la orele 3, s'a sinucis în locuinţa sa din localitate, str. Heidendorf Nr. 40, Dr. Karl Otto Setz, în vârstă de 60 ani, directorul fabricei de cuţite *„Redtenbacher*, care îşi are sediul la Ocna-Sibiului, iar birourile în oraşul nostru str. Octavian Goga.

Pentru a-şi pune capăt zilelor, directorul dr. Setz, a luat o puternică doză de cianură de potasiu.

Azi dimineaţă, a fost sesizat d-l comisar de serviciu al poliţiei, *Puţureanu*, care întreprinde cercetări pentru stabilirea cauzelor senzaţionalei sinucideri.

Un comunicat al subsecretariatului de stat al armatei de uscat

BUCUREŞTI, 4 — Subsecretariatul de stat al armatei de uscat de pe lângă Ministerul Apărării Naţionale, aduce la cunoştinţă următoarele:

Un post de radio străin a comunicat in ziua de 2 Ianuarie 1941 informaţii tendenţioase referitor la situaţia din ţară, afirmând că generalul dr. Marinescu şi un număr de colonei ar fi demisionat din armată in semn de protest.

Aceste informaţii fiind pure invenţiuni, se desmint în mod categoric.

Oraşul Cardiff, centrul industriei carbonifere engleze, în flăcări

BERLIN, 4. [illegible]ador.) Oraşul Cardiff care a fost atacat in noaptea de Joi spre Vineri de avioanele germane este centrul şi portul p[illegible]cipal al indu[illegible] de cărbuni engleze. Timpul fiind favorabil obiectivele au fost perfect atinse.

Au fost observate numeroase incendii, iar la un moment dat o imensă isbucnire a isbit privirea aviatorilor germani.

„Discursul Preşedi[...] Roosevelt reprezintă în[...] efectiv o declaraţie de ră[...]

WASCHINGTON, 4. (Rador)[...]
genţia „Stefani“ anunţă că la [...]
şedinţă a vechei Camere a dep[...]
d. Cob a declarat că discursul P[...]
telui Roosevelt reprezintă în [...]
tiv o declaraţie de răzoboiu şi [...]
torul ce va fi dat Angliei repr[...]
participare activă a Statelor U[...]
războiu.

Comitetele militare încep [...]
cheta asupra condiţiunilor pen[...]
rarea naţională.

Mandatele deputaţiilor [...] vechiul parlament fra[...] vor fi retrase

GENEVA, 4. Rador). — Agenţia [...]
transmite următoarele:

Presa află din Vichy că [...]
francez va retrage mandatele [...]
ţilor din vechiul parlament.

Deasemeni vor fi retrase şi [...]
tele membrilor evrei ai parla[...]

ULTIMELE ŞT[...]

VIENA, 4. (Rador.) Orches[...]
monică din Bucureşti a sosit [...]

In cinstea membrilor orche[...]
Blasche a dat în numele d-lu[...]
von Schirach, un ceai, la ca[...]
parte membrii orchestrei fi[...]
din Viena şi numeroase pers[...]
locale.

Cu acest prilej d. Blasche [...]
un discurs în care a evocat [...]
şi martirajul Căpitanului, [...]
nouei Românii.

GENEVA, 4. (Rador). — Co[...]
dentul agenţiei D. N. B. anu[...]
Vichy că d. Paul Baudoin subs[...]
de stat la preşedinţia Consiliului [...]
nitşri a demisionat.

Demisia d-sale stă în legătură [...]
tul că unii politiceni francezi [...]
deră inamic al colaborării fran[...]
mane.

ISTAMBUL, 4. (Rador). — [...]
genţia D.N.B. transmite: Co[...]
de miniştri al Turciei a ţinut [...]
dinţă sub preşedinţia primul[...]
nistru d. Saydam.

S'a comunicat că s'au ex[...]
chestiuni curente.

LISABONA, 4 (Rador). — [...]
nicaţiile radio-telegrafice din[...]
veţia şi Portugalia au fost [...]
rate Vineri printr'o convorbi[...]
tre preşedinţii celor două rep[...]

MOSCOVA, 4. (Rador). — Co[...]
dentul agenţiei DNB transmite [...]
toarele:

Ziarul „Isvestia“ arată că bi[...]
de politică externă va publica [...]
II al memoriilor lui Bismarck în [...]
rusă. Editarea celui de al treilea [...]
stă prevăzută pentru Februarie.

„Isvestia“ subliniază că în Ru[...]
vietică se dă o deosebită atenţie [...]
lucrări. Primul volum a fost [...]
numai în câteva zile.

LONDRA, 4. (Rador). — A[...]
„Reuter“ anunţă că în ultimele [...]
au fost aruncate bombe în Irla[...]

Joi seara şi Vineri dimineaţa [...]
aruncate bombe la Dublin.

ISTAMBUL, 4. (Rador). — [...]
de 2 Ianuarie s'au ţinut alegeri [...]
complectare a 6 mandate de d[...]

Au fost aleşi în toate comita[...]
didaţii partidului poporului.

Redactor responsabil: C. ANGELESCU

Tiparul: KRAFFT & DROTLE[...]